

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง วิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2555 ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน การสังเกตการณ์ และเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับผู้สมัครนายกทั้ง 3 คน โดยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย

อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2555 แบบเป็น
ทางการและไม่เป็นทางการ

ตอนที่ 2 ปัญหาอุปสรรคในการหาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย

อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2555 แบบเป็น
ทางการและไม่เป็นทางการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะวิธีการหาเสียงเลือกตั้งแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์วิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรี

ตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน
2555 แบบเป็นทางการ และ ไม่เป็นทางการ

การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านกล้วย เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2555 ผู้สมัครมีระยะเวลาหาเสียงอย่างเป็นทางการเพียง 34 วัน ก่อนวันเลือกตั้ง (22 ต.ค. - 24 พ.ย.2555) ซึ่งเป็นช่วงที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้กำหนดให้เป็นช่วงรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ โดยมีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย ในครั้งนี้มี 3 คน ได้แก่

1. นายชัยณพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย	ผู้สมัครหมายเลข 1
2. นายสำเริง จินอ่ำ	ผู้สมัครหมายเลข 2
3. นายพนพล สีบุตร	ผู้สมัครหมายเลข 3

การหาเสียงเลือกตั้งครั้งนี้ ผู้สมัครแต่ละคน ใช้เทคนิควิธีการในการหาเสียงที่แตกต่างกัน แต่วิธีการหลักๆ ที่ผู้สมัครใช้ในการหาเสียงทั้งแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ดังนี้

1. วิธีการในการหาเสียงแบบเป็นทางการ หรือวิธีการหาเสียงที่เปิดเผย ถูกกฎหมาย และเป็นการหาเสียงในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ได้แก่

1.1. การหาเสียงโดยการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่

- การติดป้ายหาเสียง
- แผ่นพับ
- บัตรย้ำ
- การใช้รถกระจายเสียง (รถแห่)
- หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

1.2 การเดินเคาะประตูบ้าน

2. วิธีการในการหาเสียงแบบไม่เป็นทางการ หรือ วิธีการหาเสียงที่ไม่เปิดเผย ซึ่งมีทั้งวิธีที่ถูกกฎหมาย ผิดกฎหมาย และก้ำกึ่ง เป็นการหาเสียงระยะยาว แบ่งเป็นวิธีย่อยๆ ได้ดังนี้

2.1 การสร้าง ขยาย เครือข่ายอุปถัมภ์

2.2 การพาประชาชนในชุมชนไปดูงานต่างจังหวัด

2.3 การแจกเงิน สิ่งของ การจัดเลี้ยง

2.4 อาศัยกลไกอำนาจรัฐให้มีความได้เปรียบในการเลือกตั้งเหนือผู้สมัครคนอื่น

ในการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2555 มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 5,192 คน มาใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวน 4,010 คน คิดเป็นร้อยละ 77.3 โดยมีผู้ไม่ประสงค์ลงคะแนนและกาบัตรเสีย จำนวน 182 คน ปรากฏว่าผู้สมัครหมายเลข 1 คือ นายชัยณพพงศ์ โรจนวิบูลย์ชัย เป็นผู้ชนะการเลือกตั้งด้วยคะแนน 1,730 คะแนน ทั้งห่างผู้สมัครหมายเลข 2 แชมป์เก่าอย่างนายสำเริง จินอำเกียบ 3 เท่าตัว ที่ได้คะแนนเพียง 760 คะแนน ส่วนผู้สมัครหมายเลข 3 นายพนพล สิตบุตร ได้คะแนนนำหมายเลข 2 เกือบเท่าตัว ด้วยคะแนน 1,338 คะแนน ย่อมเป็นสิ่งที่สะท้อนแง่มุมที่งานวิจัยนี้จะต้องเข้าไปศึกษาว่า ผู้ชนะการเลือกตั้งหาเสียงอย่างไรจึงได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของประชาชนก่อนการเลือกตั้ง ส่วนอีกแง่มุมหนึ่งที่งานวิจัยนี้จะไม่ละเลย คือในแง่มุมของผู้แพ้ ซึ่งนอกจากจะศึกษาว่าเพราะอะไรเขาถึงแพ้การเลือกตั้ง สิ่งที่สำคัญของความพ่ายแพ้นั้นก็คือ ผู้แพ้ทั้งสองคนมีความได้เปรียบคู่ต่อสู้ เพราะเพิ่งจะพ้นวาระการดำรงตำแหน่งนายก และรองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วยไปเพียง 38 วันเท่านั้นเอง การศึกษาทำความเข้าใจประเด็นเหล่านี้

ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องแยกศึกษาวิเคราะห์ผู้สมัครแต่ละคน และต้องเก็บข้อมูลในช่วงเวลาเดียวกันทั้งหมด เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงภาพรวม และทิศทางของการเมืองในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วยอีกครั้ง

การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2555 คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยนาทเห็นชอบให้ผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลบ้านกล้วย ประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านกล้วย ซึ่งครบวาระการดำรงตำแหน่ง เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2555 โดยประกาศกำหนดการรับสมัคร ในช่วงวันที่ 22 – 26 ตุลาคม 2555 และกำหนดวันเลือกตั้งเป็น วันที่ 25 พฤศจิกายน 2555 ผู้สมัครจึงมีระยะเวลาหาเสียงอย่างเป็นทางการเพียง 34 วัน ซึ่งแบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น 2 เขต ได้แก่ เขตเลือกตั้งที่ 1 จำนวน 4 หน่วยเลือกตั้ง ประกอบด้วย หมู่ที่ 2, 3 และ 4 (หมู่ที่ 4 มี 2 หน่วย) และเขตเลือกตั้งที่ 2 จำนวน 4 หน่วยเลือกตั้ง ประกอบด้วย หมู่ที่ 1, 5, 6 และ 7

จากการสังเกตการณ์ ในวันรับสมัครเลือกตั้ง วันที่ 22 ตุลาคม 2555 ตั้งแต่เวลา 07.30 น. เทศบาลตำบลบ้านกล้วย มีผู้สมัครนายก และทีมผู้สมัครสมาชิกสภา พร้อมด้วยผู้สนับสนุน รวมทั้งประชาชนที่สนใจยืนจับกลุ่มกันอยู่บริเวณด้านหน้าอาคารเทศบาลตำบลบ้านกล้วย ซึ่งสามารถทราบได้ว่าใครคือผู้สมัครและสังกัดกลุ่มใดบ้าง เพราะสวมเสื้อทีมที่มีแบบและสีต่างกัน อย่างเห็นได้ชัดเจน เมื่อเวลาประมาณ 08.00 น. ผู้สมัครทุกคนเข้าไปนั่งรวมกันอยู่ในห้องประชุม ชั้น 3 เทศบาลตำบลบ้านกล้วย โดยผู้สมัครนายก จะนั่งอยู่แถวหน้า ลูกทีมๆ ละ 12 คน นั่งแถวหลังต่อกันมา และมีผู้สมัครสมาชิกสภาไม่สังกัดกลุ่มอีก 1 คน ผู้สมัครนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านกล้วย จำนวน 3 คน แยกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มรักบ้านกล้วย นำโดย นายชัยณพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย หรือ “โกแซ” สวมเสื้อสีชมพูเข้ม ทับด้วยเสื้อคลุมแจ็กเก็ตสีครีม คอปกสีชมพูเข้ม มีตัวหนังสือสีชมพูปักชื่อกลุ่มด้านหลังเสื้อ “กลุ่มรักบ้านกล้วย” นายชัยณพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย หรือ “โกแซ” เป็นอดีตประธานบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วย คนแรกที่ถูกกฎหมายกำหนดให้ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งสมาชิกสภา (สมาชิกสภาเลือกประธานบริหารฯ)

2. กลุ่มบ้านกล้วยพัฒนา นำโดย นายสำเริง จินอ่ำ หรือ “ผู้ใหญ่น้อย” สวมเสื้อสีสีเขียว ทับด้วยเสื้อคลุมแจ็กเก็ตสีขาว ปักตัวหนังสือสีแดงบนอกเสื้อด้านซ้าย “กลุ่มบ้านกล้วยพัฒนา” ผู้ใหญ่น้อย เป็นอดีตผู้ใหญ่บ้าน และมาลงสมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วย

ชนะการเลือกตั้งมา 2 สมัยติดต่อกัน เริ่มตั้งแต่กฎหมายกำหนดให้ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ช่วงวาระการดำรงตำแหน่ง ปี 2547 - 2551 และ 2551 – 2555 ซึ่งเมื่อปี 2551 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วยได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล จึงถือว่านายสำเริง จินอ่ำ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีคนแรกของเทศบาลตำบลบ้านกล้วย

3. กลุ่มพลังใหม่ นำโดย นายนพดล สีตบุตร สวมเสื้อยืดสีขาวทับด้วยเสื้อคลุมแจ็กเก็ตสีกรมท่าพับแขนเสื้อ ทำให้เห็นด้านในเสื้อคลุมเป็นลายสก๊อตสีขาวกรมท่า ปักเครื่องหมายจับมือในวงรี ตัวหนังสือชื่อกลุ่ม “พลังใหม่” บนอกเสื้อด้านซ้าย และด้านหลังเสื้อ นายนพดล สีตบุตร เป็นอดีตรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วย/เทศบาลตำบลบ้านกล้วย ที่มีนายสำเริง จินอ่ำ เป็นนายกฯ และก่อนครบวาระประมาณ 1 ปี ได้ลาออกจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย และจัดตั้งกลุ่มพลังใหม่ เพื่อเตรียมลงแข่งขันการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย ในครั้งนี้

ภาพที่ 4.1 ผู้สมัครนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภารับฟังคำชี้แจงและยื่นใบสมัคร

ภาพที่ 4.2 สัญลักษณ์ของกลุ่มผู้สมัครนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาตำบลบ้านกล้วย

เมื่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำท้องถิ่น (นางธนารักษ์ จันทรด) และประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งเทศบาลตำบลบ้านกล้วย (นายอเนก รุ่งเรือง) ได้ชี้แจงรายละเอียดประกาศเลือกตั้งผู้บริหารเทศบาลบ้านกล้วย และข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งเสร็จแล้ว ได้เชิญตัวแทนผู้สมัครทั้ง 3 ทีม แยกออกไปจับสลากเลือกหมายเลขผู้สมัครอีกห้องหนึ่ง และผลการจับสลากหมายเลขผู้สมัครนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านกล้วย หมายเลข 1 นายชิษณุพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย หมายเลข 2 นายสำเริง จินอ่ำ และหมายเลข 3 นายนพดล สีตบุตร

หลังจากเสร็จภารกิจการรับสมัครแล้ว ผู้สมัครแต่ละทีมได้ทยอยลงจากเทศบาล และถ่ายภาพร่วมกันที่บันไดทางลงหน้าเทศบาล และกลุ่มที่สร้างสีสันน่าสนใจ ก็คือกลุ่มรักบ้านกล้วย นำโดย นายชิษณุพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย “โกแซ” ที่ได้นำทีมผู้สมัครขึ้นรถกระบะ 6 ล้อ เปิดเครื่อง ขยายเสียงแห่ไปรอบตำบล ทั้ง 7 หมู่บ้าน เป็นการเริ่มต้นหาเสียงอย่างเป็นทางการ ในวันแรก ประกอบกับเทคโนโลยีสมัยใหม่การพิมพ์แผ่นป้ายหาเสียงด้วยระบบอิงเจ็ท ที่รวดเร็วทันใจ ในช่วงเย็นของวันรับสมัคร ผู้สมัครทุกคนได้ติดหมายเลขที่ป้ายประชาสัมพันธ์ตามทางแยก และข้างถนน ในหมู่บ้านเป็นระยะๆ เรียบร้อย พร้อมด้วยรถแห่ที่เปิดเสียงโฆษณาเชิญชวนให้คนไปเลือกผู้สมัครของตนเอง สลับเพลงลูกทุ่ง เพลงแหล่ประจำตัวผู้สมัคร วนไปมาเพื่อสร้างความตื่นตัวให้กับประชาชนทั่วทั้งตำบลบ้านกล้วย

ภาพที่ 4.3 กลุ่มผู้สมัครนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภา จำนวน 3 กลุ่ม

ภาพที่ 4.4 กลุ่มรักบ้านกล้วยเริ่มหาเสียงอย่างเป็นทางการครั้งแรกหลังการสมัครเลือกตั้ง

จากผลการเลือกตั้งครั้งนี้ ทำให้ทราบว่า การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีบ้านกล้วย หลังจากการยกฐานะเป็นเทศบาล ที่เลือกผู้บริหารโดยตรงจากประชาชน ทั้ง 2 ครั้ง (19 ตุลาคม 2551 และ 25 พฤศจิกายน 2555) มีความแตกต่างกันของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และผู้ใช้สิทธิ ที่ทำให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของการเมืองท้องถิ่นที่มีพัฒนาการดีขึ้น ซึ่งอาจเกิดจากตัวผู้สมัคร และกระบวนการหาเสียงของผู้สมัครที่มีความน่าสนใจ จึงทำให้ประชาชนให้ความสนใจและออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากขึ้น ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบจำนวนผู้มีสิทธิ และการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย ปี 2551 และ 2555

พ.ศ.	จำนวนผู้มีสิทธิ	จำนวนผู้ใช้สิทธิ	คิดเป็นร้อยละ	จำนวนผู้ไม่ประสงค์ลงคะแนนและบัตรเสีย	คิดเป็นร้อยละ
2551	4,929	3,345	67.9	208	6.3
2555	5,192	4,010	77.3	182	4.6

จากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง และการสังเกตการณ์ ผู้วิจัยพบว่าผู้สมัครนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย ทั้ง 3 คน ใช้วิธีการในการหาเสียงแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ดังนี้

1. วิธีการในการหาเสียงเลือกตั้งแบบเป็นทางการ

1.1 ป้ายหาเสียง

ผู้สมัครนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วยได้ใช้วิธีการหาเสียงด้วยการจัดทำและติดตั้งป้ายหาเสียงเพื่อเป็นสื่อในการหาเสียง ทั้ง 3 คน ลักษณะของป้ายมีทั้งแนวตั้ง และแนวนอน ขนาด 130X245 เซนติเมตร ซึ่ง กกต.ท้องถิ่นกำหนดให้ติดตั้งได้ เขตละ 20 ป้าย รวม 2 เขต จำนวน 40 ป้าย ติดตั้งตามสามแยก ลีแยก และริมถนน ที่ผู้คนผ่านไปมา สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน ซึ่งจะติดเคียงคู่กับป้ายหาเสียงสมาชิกสภาแต่ละเขตๆละ 6 คน ซึ่งผู้สมัครทั้ง 3 คน ได้ใช้วิธีการหาเสียงด้วยวิธีนี้ทุกคน แต่จะมีความแตกต่างกันของจำนวน และลักษณะของการติดตั้งป้าย รวมทั้งสีส่นของป้ายที่มีข้อความ และภาพถ่ายของผู้สมัครที่แตกต่างกัน ดังนี้

ป้ายหาเสียงของนายชิณพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย (กลุ่มรักบ้านกล้วย) ติดตั้งเขตละ 20 จุด รวม 40 จุด ลักษณะของป้าย มีพื้นสีฟ้า ประกอบด้วยภาพถ่ายนายชิณพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย (โกแซ) ใส่แว่นสายตา สวมเสื้อแจ็กเก็ตสีขาวคอปกสีชมพู เอียงตัวเล็กน้อย ด้านบนสุดเขียนว่า กลุ่มรักบ้านกล้วย ด้านซ้ายของภาพผู้สมัครมีตัวหนังสือเรียงจากบนลงล่างเป็นพยางค์ต่อลงไปว่า “ทุกข์ หรือ สุข เลี่ยงข้าง ท่าน เสมอ” ต่อด้วยคำว่า “โปรดเลือก” ตัวหนังสือสีน้ำเงินบนวงรีสีเหลือง ต่อด้วยชื่อตัวหนังสือสีแดงขนาดใหญ่ “ชิณพงศ์” บรรทัดต่อมาเป็นนามสกุลเล็กกว่าชื่อ “โรจน์วิบูลย์ชัย” วงเล็บด้วยตัวหนังสือสีน้ำเงินอีกบรรทัดหนึ่ง “(โกแซ)” มีกรอบสี่เหลี่ยมด้านขวาเขียนว่า “เบอร์ 1” และด้านล่างสุดเป็นชื่อที่อยู่ผู้รับจ้างทำป้าย ซึ่งจะติดตั้งคู่กับป้ายของสมาชิกสภาแต่ละเขตทุกจุด

ภาพที่ 4.5 ป้ายหาเสียงผู้สมัครนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภากลุ่มรักบ้านกล้วย

ป้ายหาเสียงของนายสำเริง จินอ่ำ (กลุ่มบ้านกล้วยพัฒนา) ติดตั้งป้ายเพียงเขตละ 16 ป้าย รวม 2 เขต จำนวน 32 ป้าย ซึ่งแตกต่างจากผู้สมัครอีก 2 คน ที่ติดตั้งป้ายครบตามจำนวนที่ กกต. ท้องถิ่นกำหนด โดยป้ายผู้สมัครนายกติดตั้งในแนวตั้ง ส่วนป้ายผู้สมัครสมาชิกสภา ติดตั้งในแนวนอน ลักษณะของป้ายมีพื้นสีน้ำเงินเข้ม ประกอบด้วยภาพถ่ายนายสำเริง จินอ่ำ (ผู้ใหญ่น้อย) สวมเสื้อเครื่องแบบข้าราชการปกติขาว ภาพถ่ายหน้าตรง ด้านบนสุดมีข้อความแสดงวันเวลา เลือกตั้ง ต่อด้วยตัวอักษรสีแดง “กลุ่มบ้านกล้วยพัฒนา” กึ่งกลางของป้ายต่อจากภาพ มีอักษรสีดำ “โปรดเลือก” ในพื้นวงรีสีเหลือง ต่อด้วยชื่อนามสกุลคนละบรรทัดตัวอักษรสีแดง สำเริง จินอ่ำ และตัวอักษรสีดำ (ผู้ใหญ่น้อย) และด้านขวาชื่อสกุลมีกล่องสี่เหลี่ยมเบอร์ 2 ต่อด้วยอักษรสีแดง บนพื้นสีเหลือง “เป็นนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย” และสโลแกนอักษรสีขาว “ชีวิตที่เหลือ เพื่อชาวตำบลบ้านกล้วย”

ภาพที่ 4.6 ป้ายหาเสียงผู้สมัครนายกฯ และสมาชิกสภา กลุ่มบ้านกล้วยพัฒนา

ส่วนป้ายหาเสียงของนายพนพล สีตบุตร (กลุ่มพลังใหม่) มีการความแตกต่างจากผู้สมัครอีก 2 คน อย่างเห็นได้ชัดเจน ทั้งลักษณะของการติดตั้ง รูปแบบ สีพื้น ภาพถ่ายของผู้สมัคร นายกทำขึ้นหลายรูปแบบมีทั้งใส่สูทผูกเน็คไท และใส่เสื้อแจ็กเก็ต ทำทางการยืนที่ไม่ซ้ำแบบ ทำให้เป็นป้ายที่น่าสนใจ ซึ่งจะติดเคียงคู่กับป้ายหาเสียงสมาชิกสภากลุ่มพลังใหม่ อีก 2 ป้าย รวมติดตั้งป้ายจุดละ 3 ป้าย ลักษณะของป้ายใช้สีเทาเป็นสีพื้น ประกอบด้วยภาพนายพนพล สีตบุตร ยืนกุมมือ เอียงเล็กน้อย แต่งกายด้วยชุดสูทสีดำ ผูกเน็คไทสีแดง บางป้ายก็แต่งกายด้วยเสื้อแจ็กเก็ต ด้านบนสุดมีตราสัญลักษณ์ของกลุ่มพลังใหม่ รูปจับมือ และชื่อกลุ่มพลังใหม่ด้วยอักษรสีน้ำเงิน และ

กึ่งกลางภาพระดับเอว มีอักษรสีน้ำเงินว่า นพดล สิตบุตร บรรทัดต่อมาตัวอักษรสีแดง โปรดเลือกเบอร์ 3 เป็นนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลบ้านกล้วย และด้านล่างสุดเป็นชื่อที่อยู่ผู้รับจ้างทำป้าย ส่วนป้ายหาเสียงของทีมผู้สมัครสมาชิกสภา มีทั้งป้ายภาพถ่ายหมู่ และป้ายภาพเดี่ยวพร้อมหมายเลขผู้สมัคร

ภาพที่ 4.7 ป้ายหาเสียง ผู้สมัครนายกฯ และสมาชิกสภา กลุ่มพลังใหม่

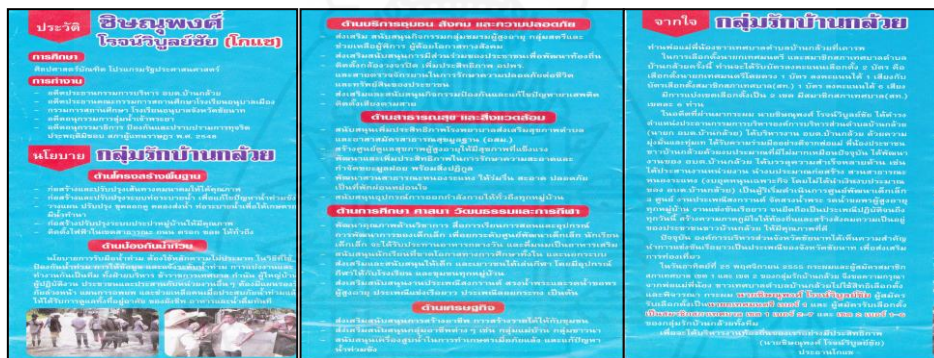
1.2 แผ่นพับ

การหาเสียงด้วยการแจกแผ่นพับ มีผู้สมัครเพียง 2 คน ที่ได้จัดทำแผ่นพับ คือ นายชัยณพงศ์ โรจนวิบูลย์ชัย ผู้สมัครหมายเลข 1 และนาย นพดล สิตบุตร ผู้สมัครหมายเลข 3 ส่วนนายสำเร็จ จินอ่ำ ผู้สมัครหมายเลข 2 ไม่ได้จัดทำแผ่นพับเพื่อใช้เป็นสื่อหาเสียง ส่วนแผ่นพับของผู้สมัครหมายเลข 1 และหมายเลข 3 ก็มีความแตกต่างกันทั้งขนาด สีต้น และชนิดของกระดาษ แผ่นพับของนายชัยณพงศ์ (กลุ่มรักบ้านกล้วย) เป็นกระดาษเนื้อดีชนิดมันพิมพ์ด้วยสีสันทัดสวยงาม ขนาด 23.5X37 เซนติเมตร 3 พับ (6 หน้า) ใช้สีฟ้าเป็นสีพื้นลักษณะเดียวกับป้ายหาเสียง เนื้อหาในแผ่นพับสื่อถึงผลงานที่เคยทำมา และนโยบายพัฒนาตำบลบ้านกล้วยในอนาคต มีทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการป้องกันน้ำท่วม ด้านการบริการชุมชน สังคม และความปลอดภัย ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและการกีฬา และด้านเศรษฐกิจ ด้านหน้าแผ่นพับ แบ่งกระดาษเป็น 3 ส่วน ประกอบไปด้วย ส่วนซ้าย ด้านบนมีข้อความว่า เขต 1 เลือกเบอร์ 2 ถึง 7 ยกทีม มีภาพถ่าย ชื่อ และหมายเลขผู้สมัครสมาชิกสภาเขต 1 จำนวน 6 คน หมายเลข 2-7 ต่อด้วยข้อความว่า เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านกล้วย เขต 1 “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาบ้านกล้วย” ส่วนกลาง มีข้อความให้ประชาชนไปใช้สิทธิ์ ,โปรดเลือก กลุ่มรักบ้านกล้วย,ภาพถ่ายนายชัยณพงศ์ โรจนวิบูลย์ชัย , ชื่อ สกุล และหมายเลข 1 เป็นนายกเทศมนตรีตำบล

บ้านกล้วย “ทุกข์ หรือสุข เคียงข้างท่านเสมอ” ส่วนขวา เป็นภาพถ่ายผู้สมัครสมาชิกสภาเขต 2 พร้อมหมายเลขผู้สมัคร เบอร์ 1 ถึง 6 ด้านในแบ่งหน้ากระดาษเป็น 3 ส่วน เช่นเดียวกับด้านหน้า ส่วนซ้าย และส่วนกลาง มีข้อความประวัตินายชิษณุพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย ต่อด้วยนโยบายของกลุ่มรักบ้านกล้วย 6 ด้าน ส่วนขวาเป็นข้อความจดหมายจากใจกลุ่มรักบ้านกล้วย แสดงถึงผลงานที่ทำไว้ กับตำบลบ้านกล้วยเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งประธาน อบต. และนายก อบต. บ้านกล้วย

ด้านหน้า

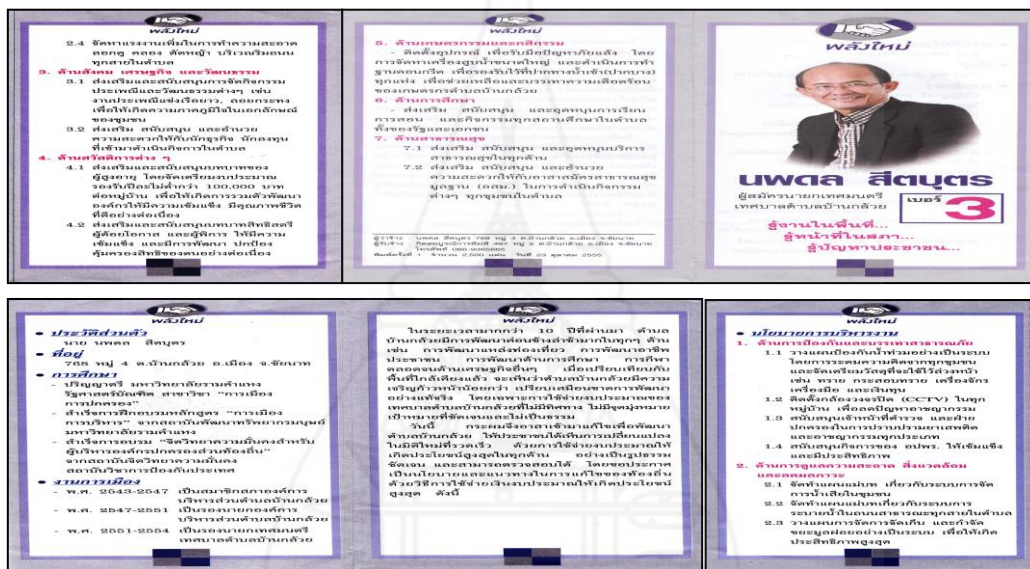

ด้านหลัง

ภาพที่ 4.8 แผ่นพับผู้สมัครนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภากลุ่มรักบ้านกล้วย

ส่วนแผ่นพับของนายพดล สีตบุตร เป็นกระดาษหนา 70 แกรม พิมพ์ 4 สี พับ 3 ที่ ใช้สีเทาเป็นกรอบรอบพื้นที่สีขาว ขนาด 21.5X29.5 เซนติเมตร เนื้อหาองค์ประกอบในแผ่นพับมี เฉพาะของผู้สมัครนายกเทศมนตรีเพียงคนเดียว ซึ่งมีความแตกต่างจากแผ่นพับของนายชิษณุพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย ผู้สมัครเบอร์ 1 ที่นำภาพถ่าย และชื่อของผู้สมัครสมาชิกสภาไปรวมอยู่ในแผ่นพับ เดียวกันทั้ง 2 เขต ด้านหน้ามีภาพถ่ายขนาดครึ่งตัวของนายพดล สีตบุตร ยืนเคียงข้างยี่ม สวมสูท สีดำไม่ผูกเน็คไท ด้านบนมีตราสัญลักษณ์กลุ่มพลังใหม่ และอักษรสีน้ำเงิน พลังใหม่ ด้านล่าง ภาพถ่าย ตัวอักษรสีน้ำเงิน นพดล สีตบุตร บรรทัดต่อมาอักษรสีดำ ผู้สมัครนายกเทศมนตรีตำบล

บ้านกล้วย ต่อด้วยกล่องสี่เหลี่ยม เบอร์ 3 และตัวหนังสือสีแดง 3 บรรทัด ฐานในพื้นที่...รู้หน้าที่
ในสภา...รู้ปัญหาประชาชน...ส่วนพื้นที่อีก 5 ส่วน 2 ส่วนแรกเป็นประวัติบุคคล และประวัติ
การเมือง ส่วนอีก 3 ส่วน เป็นนโยบาย 7 ข้อ 1. ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 2. ด้านการ
ดูแลความสะอาด สิ่งแวดล้อมและลดมลภาวะ 3. ด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม 4. ด้าน
สวัสดิการต่างๆ 5. ด้านเกษตรกรรมและกสิกรรม 6. ด้านการศึกษา และ 7. ด้านสาธารณสุข
ด้านล่างแสดงการว่าจ้างจัดทำแผ่นพับ จำนวน 2,500 แผ่น เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2555 ซึ่งปรากฏชื่อที่
อยู่ของผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้าง

ภาพที่ 4.9 แผ่นพับ ผู้สมัครนายกฯ หมายเลข 3

1.3 บัตรย้ำ

ผู้สมัครนายกเทศมนตรีทั้ง 3 คน ได้จัดทำบัตรย้ำเป็นสื่อในการหาเสียงเลือกตั้ง
ครั้งนี้ทุกคน แต่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ทั้งรูปแบบ ขนาด และการพิมพ์ ดังนี้

บัตรย้ำของนายชิษณุพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย (กลุ่มรักบ้านกล้วย) เป็นกระดาษมัน
พิมพ์สี 2 หน้า แนวตั้ง ขนาด 7.5 X11 เซนติเมตรใช้สีฟ้าเป็นสีพื้น ด้านหน้ามีภาพถ่ายนายชิษณุพงศ์
โรจน์วิบูลย์ชัย (ภาพเดียวกับที่ใช้ทำป้ายหาเสียงและแผ่นพับ) ชื่อ และ เบอร์ 1 มีข้อความกลุ่มรัก
บ้านกล้วย สโลแกน “ทุกข์ หรือสุข เคียงข้างท่านเสมอ” ด้านหลัง มีภาพถ่ายผู้สมัครสมาชิกสภา
เขตละ 6 คน พิมพ์แยกเขต 1 และ 2 คนละฉบับ

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ภาพที่ 4.10 บัตรผู้สมัครนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภากลุ่มรักบ้านกล้วย

บัตรของนายสำเริง จินอ่ำ เป็นกระดาษหนาธรรมดา พิมพ์หน้าเดียว แนวนอน ขนาด 7X11 เซนติเมตร ใช้สีน้ำเงินเข้มเป็นสีพื้น ชีกรายชื่อภาพถ่ายนายสำเริง จินอ่ำ ขนาดเกือบครึ่งหน้ากระดาษ สวมเสื้อเครื่องแบบข้าราชการปกติขาวภาพถ่ายหน้าตรง (ภาพเดียวกับที่ใช้ทำป้ายหาเสียง) ชีกรายชื่อผู้สมัครมีข้อความแสดงวันเวลาเลือกตั้ง ต่อด้วยอักษรสีแดงบนพื้นวงรีสีเหลือง “โปรดเลือก” ต่อด้วยตัวอักษรสีขาว “กลุ่มบ้านกล้วยพัฒนา” ต่อด้วยชื่อนามสกุลบรรทัดเดียวกัน ตัวอักษรสีแดง นายสำเริง จินอ่ำ วงเล็บ (ผู้ใหญ่น้อย) อักษรสีเหลือง ด้านขวามีกรอบสี่เหลี่ยมเบอร์ 2 ต่อด้วยอักษรสีแดงบนพื้นเหลือง เป็นนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย และตัวอักษรสีขาว “ชีวิตที่เหลือเพื่อชาวตำบล บ้านกล้วย” บัตรของนายสำเริง จินอ่ำ จะแตกต่างกับของผู้สมัครอีก 2 คน ที่มีลักษณะเป็นแนวดิ่ง พิมพ์ 2 หน้า ด้านหน้าเป็นผู้สมัครนายก และด้านหลังเป็นผู้สมัครสมาชิกสภาแต่ละเขตเลือกตั้ง ส่วนกลุ่มบ้านกล้วยพัฒนาจะแยกพิมพ์คนละฉบับ

ภาพที่ 4.11 บัตรผู้สมัครนายกฯ หมายเลข 2

ส่วนบัตรเข้า ของนายพนพล สีตบุตร ทำด้วยกระดาษมันพิมพ์สี 2 หน้า แนวตั้ง ขนาด 7X14 เซนติเมตร มีรูปแบบที่สวยงามทันสมัย ใช้สีเทาเป็นสีพื้น ด้านหน้ามีภาพถ่าย ชื่อนายพนพล สีตบุตร เบอร์ 3 มีข้อความกำหนดวันเลือกตั้ง มีตราสัญลักษณ์ของกลุ่มรูปจับมือ และชื่อกลุ่มพลังใหม่ โปรดเลือกเบอร์ 3 นพดล สีตบุตร เป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านกล้วย ส่วนด้านหลัง มีภาพถ่ายผู้สมัครสมาชิกสภาเขตละ 6 คน พิมพ์แยกเขต 1 และ 2 คนละฉบับ เขต 1 มีข้อความว่า โปรดเลือก เบอร์ 14-19 เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านกล้วย เขต 1 ยกทีม และเขต 2 โปรดเลือก เบอร์ 13-18 เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านกล้วย เขต 1 ยกทีม

ด้านหน้า

ด้านหลัง

ภาพที่ 4.12 บัตรเข้า ผู้สมัครนายกฯ และสมาชิกสภา กลุ่มพลังใหม่

1.4 รดกระจายเสียง (รดแห่)

ผู้สมัครนายกเทศมนตรีทั้ง 3 คน ได้ใช้รถกระจายเสียง (รดแห่) ในการหาเสียงทุกคน แต่จะแตกต่างกันที่จำนวนรดแห่ เทคนิคการตกแต่งป้ายติดรถ เสียงพูด และเสียงเพลงที่สร้างสีสันความตื่นเต้น ในช่วงฤดูกาลเลือกตั้ง

นายชัยณพพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย ใช้รถปิคอัพติดป้ายผู้สมัคร 2 ข้างรถ โดยป้ายข้างรถทั้ง 2 ข้างทำแบบเดียวกัน มีภาพถ่ายของนายชัยณพพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย เบอร์ 1 ผู้สมัครนายกเทศมนตรี รวมทั้งภาพ และเบอร์ของผู้สมัครสมาชิกสภาแต่ละเขต ๆ ละ 6 คน โดยการเปิดเครื่องขยายเสียงเป็นเสียงพูด สลับเสียงเพลงประจำตัวผู้สมัคร วิ่งวนไปมาทุกหมู่บ้านภายในเขตเลือกตั้ง เขตละ 2 ครั้ง/วัน ส่วนช่วงที่ผู้สมัครนายก และสมาชิกสภา เดินหาเสียง (เคาะประตูบ้าน) รดแห่คันหนึ่งจะเปิดเสียงวิ่งล่อวงหน้าทีมผู้หาเสียงและจอดรอเป็นระยะๆ ส่วนอีกคันหนึ่งจะวิ่งตามหลังทีมผู้หาเสียง เปิดเสียงติดตามไปเป็นระยะๆ ในช่วงเย็น และตลอดทั้งวันในช่วงวันหยุด

ภาพที่ 4.13 รถกระจายเสียง (รถแห่) ผู้สมัครนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภากลุ่มรักบ้านกล้วย

สำหรับกลุ่มบ้านกล้วยพัฒนา ของนายสำเริง จินอ่ำ ใช้รถปิ๊กอัพติดป้ายผู้สมัคร 2 ข้างรถ ข้างซ้ายติดป้ายที่มีภาพถ่ายของนายสำเริง จินอ่ำ เบอร์ 2 ซึ่งมีข้อความบนแผ่นป้าย เช่นเดียวกับแผ่นป้ายที่ติดข้างทาง แต่เป็นแนวนอน ส่วนข้างขวาเป็นป้ายภาพถ่าย ชื่อ และเบอร์ ผู้สมัครสมาชิกสภาเขตละ 6 คน เขต 1 เบอร์ 8 - 13 และเขต 2 เบอร์ 7-12 ซึ่งมีความแตกต่างกับ ป้ายข้างรถแห่ของผู้สมัครหมายเลข 1 และคล้ายคลึงกับป้ายข้างรถแห่ของผู้สมัครหมายเลข 3 แต่แตกต่างตรงที่ไม่มีป้ายด้านบนเหมือนรถแห่ของผู้สมัครหมายเลข 3 ส่วนการวิ่งหาเสียงเป็น ลักษณะเช่นเดียวกัน กับรถแห่ของผู้สมัครอีก 2 คน

ภาพที่ 4.14 รถกระจายเสียง (รถแห่) ผู้สมัครนายกฯ และสมาชิกสภา กลุ่มบ้านกล้วยพัฒนา

นายพนพล สัตบุศร์ ใช้รถปิ๊กอัพ และรถ 6 ล้อ เป็นรถแห่หาเสียง โดยติดป้ายที่มีภาพถ่ายและเบอร์ของผู้สมัครนายกเทศมนตรีตำบลบนหลังคา และติดป้าย 2 ข้างรถ แนวนอน ข้างขวาติดป้ายที่มีภาพถ่ายของนายพนพล เบอร์ 3 ส่วนข้างซ้ายติดแผ่นป้ายผู้สมัครสมาชิกสภา ประกอบด้วยภาพถ่าย ชื่อ สกุล และชื่อเล่น พร้อมเบอร์ของผู้สมัครสมาชิกสภาเขตละ 6 คน เขต 1 เบอร์ 14-19 และเขต 2 เบอร์ 13-18 ส่วนการเปิดหาเสียงก็ทำลักษณะเดียวกันกับรถแห่ของผู้สมัครหมายเลข 1 และ 2

ภาพที่ 4.15 รถกระจายเสียง (รถแห่) ผู้สมัครนายกฯ และสมาชิกสภา กลุ่มพลังใหม่

1.5 เดินเคาะประตูบ้าน

ผู้สมัครนายกเทศมนตรี ทั้ง 3 คนรวมทั้งทีมผู้สมัครสมาชิกสภา ใช้วิธีการหาเสียงด้วยวิธีการเดินเคาะประตูบ้าน เพื่อทักทายประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามครัวเรือนและตามสถานที่ต่างๆ ซึ่งผู้สมัครทุกคนเห็นว่าเป็นวิธีการหาเสียงที่ดีที่สุด เพราะเป็นการสื่อสารสองทางระหว่างผู้สมัครและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

นายชิณพวงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย มีกลยุทธ์ในการเดินเคาะประตูบ้านหาเสียง คือ “การพบปะประชาชนให้ได้มากที่สุด” และเข้าพบผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกครัวเรือน ใช้วิธีให้รถแห่เปิดเครื่องกระจายเสียงวิ่งนำหน้า แล้วทีมหาเสียงผู้สมัครนายกและสมาชิกสภาเดินเข้าไปพูดคุยกับประชาชน พร้อมกับพูดชักจูงโน้มน้าวให้ไปลงคะแนนเสียงให้ เช่น อย่าลืมเลือกนายกเบอร์ 1 และ สท. ขกทีม เลยนะครับ เป็นต้น การเดินหาเสียงจะเดินช่วงเช้า และเย็น ความถี่ในการเดินพบปะหาเสียงครัวเรือนละ 2-3 ครั้ง เนื่องจากนายชิณพวงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย เป็นคนที่ประชาชนรู้จักมานาน มีความสนิทสนม ผูกพันกับผู้สูงอายุเป็นอย่างดี ในการเดินเคาะประตูบ้านสามารถเดินขึ้นไปบนบ้านเพื่อพูดคุยกับผู้สูงอายุอย่างเป็นกันเอง จึงสร้างความประทับใจให้กับประชาชนได้มากกว่าผู้สมัครรายอื่น

ภาพที่ 4.16 การเดินเคาะประตูบ้านผู้สมัครนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาผู้สมัครบ้านกล้วย

ผู้สมัครนายกเทศมนตรี หมายเลข 2 และ 3 รวมทั้งทีมงานผู้สมัครสมาชิกสภาที่ใช้วิธีเดินเคาะประตูบ้านเช่นเดียวกับหมายเลข 1 แต่แตกต่างกันที่ผู้สมัครหมายเลข 2 นายสำเริง จินอำเลือกเดินเคาะประตูเป็นบางบ้านเท่านั้น บ้านไหนที่คิดว่าเป็นฐานเสียงของผู้สมัครอื่นก็จะไม่เข้าไปหาเสียง ส่วนผู้สมัครนายกเทศมนตรี หมายเลข 3 นายณพดล สีตบุตร เดินเคาะประตูทุกบ้านเช่นเดียวกับผู้สมัครหมายเลข 1 นายชิษณุพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย แต่แตกต่างกันตรงเทคนิควิธีการเดินเข้าไปพบประชาชน ผู้สมัครหมายเลข 1 จะเดินทางเข้าไปพร้อมกับทีมงานหาเสียงเพราะมีคุ้นเคยเป็นกันเองกับประชาชนมานาน สามารถเดินขึ้นไปหาเสียงบนบ้านได้ ส่วนผู้สมัครหมายเลข 3 จะไม่กล้าเข้าหาประชาชน ส่วนใหญ่จะให้ทีมงานเดินเข้าไปทักทายกับประชาชนก่อน แล้วตนเองเดินตามเข้าไป เนื่องจากนายณพดล สีตบุตร ไม่ค่อยรู้จักชาวบ้าน ไม่มีความสนิทสนมคุ้นเคยกับชาวบ้านเท่าที่ควร จึงถูกชาวบ้านตำหนิว่าเป็นคนหยิ่ง การหาเสียงจึงไม่ค่อยจะเป็นกันเองอย่างผู้สมัครคนอื่น ซึ่งดูห่างเหินเหมือนคนแปลกหน้า

1.6 หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

แม้ว่าผู้สมัครนายกเทศมนตรี ทั้ง 3 คน จะไม่เน้นการหาเสียงผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ แต่ก็มีผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ชัยนาทนิวส์ ไปเก็บข้อมูลของผู้สมัครในวันแรกของการรับสมัคร เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์ภาพรวมของการเลือกตั้ง และเป็นการแนะนำตัวผู้สมัครนายกเทศมนตรี และทีมผู้สมัครสมาชิกสภา ซึ่งผู้สมัครทุกคนไม่เน้นให้ความสำคัญการหาเสียงผ่านสื่อหนังสือพิมพ์มากเท่ากับการหาเสียงด้วยวิธีอื่น และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นฉบับหนึ่ง ได้เขียนข่าวในเชิงลบกล่าวถึงผลงานในอดีต ของนายชิษณุพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย สมัยดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วย แต่ไม่สามารถทำให้คะแนนนิยมน้อยลงได้ เพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ฉบับดังกล่าว

2. วิธีการในการหาเสียงเลือกตั้งแบบไม่เป็นทางการ

ผู้สมัครนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วยทุกคนใช้วิธีการหาเสียงเลือกตั้งแบบไม่เป็นทางการทั้งก่อนและหลังการรับสมัคร การหาเสียงก่อนการเลือกตั้ง ผู้สมัครแต่ละคนใช้วิธีการในการสร้างกระแสความนิยมให้กับตัวเอง โดยผ่านห้วคะแนน หรือตัวแทน ที่เป็นพ่อ แม่ พี่น้องญาติ เพื่อนและบุคคลที่ประชาชนเคารพนับถือ และการสร้างปฏิสัมพันธ์กับประชาชนด้วยตนเองให้เกิดความผูกพัน จนเกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ต่างๆ ในหมู่บ้าน และการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจกรรมส่วนตัวของประชาชน เช่น งานบวช แต่งงาน งานศพ อย่างสม่ำเสมอ

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่าผู้สมัครนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย ทั้ง 3 คนมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านเทคนิควิธีการหาเสียง บุคลิกลักษณะส่วนบุคคล และผลงานที่ผ่านมา ดังนี้

นายชัยณพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย ผู้สมัครหมายเลข 1 ซึ่งเป็นผู้ที่ชนะการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วยในครั้งนี้ เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นของตำบลบ้านกล้วย โดยเป็นประธานบริหาร และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วยคนแรก มีความคุ้นเคยและมีความผูกพันกับประชาชนทั้งตำบลมาช้านาน มีความสนิทสนมกับนักปกครองท้องถิ่น (กำนันผู้ใหญ่บ้าน) และแกนนำชุมชนอย่างแนบแน่น ซึ่งเป็นฐานเสียงที่ดีให้กับเขาได้เป็นอย่างดี อีกทั้งนิสัยส่วนตัวของโกแซเป็นคนยิ้มง่ายเป็นกันเอง รู้จักพื้นที่ตำบลบ้านกล้วยทุกซอกทุกมุม จึงทำให้ง่ายต่อการเจาะฐานเสียงในการเลือกตั้งครั้งนี้ได้มากกว่าคู่แข่งคนอื่น ๆ

จากการสัมภาษณ์นาย ก. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งเป็นนักปกครองท้องถิ่น ผู้วิจัยได้รับทราบมุมมอง ข้อคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่น และประชาชนที่มีต่อผู้สมัคร อย่างหลากหลาย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีความรู้สึกต่อนายชัยณพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย (โกแซ) ที่มีความเห็นในลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มตัวอย่างอีกหลายคน ที่กล่าวว่า

“ตำบลบ้านกล้วยควรจะมีการเปลี่ยนแปลงได้แล้ว ผู้ที่จะมาเป็นนายกควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ และสนใจที่จะพัฒนาท้องถิ่นจริงๆ แม้ว่าการหาเสียงครั้งนี้จะใช้วิธีที่คล้ายๆ กัน แต่คิดว่าคนที่ประชาชนจะเลือกลงคะแนนให้คงจะเป็นคนที่ประชาชนเห็นหน้าบ่อย ๆ และช่วยเหลือประชาชนอย่างต่อเนื่อง อย่าง “โกแซ” มีโอกาสที่จะได้รับเลือกสูงมากกว่าคนอื่น เพราะชาวบ้านเมื่อผู้บริหารชุดที่ผ่านมาดีมาก จึงอยากให้โอกาสโกแซ กลับมาบริหารเทศบาลอีกครั้ง “

“ในช่วงที่น้ำท่วมปี 2553 และ 2554 คนที่ชาวบ้านพบเห็น และออกติดตามให้ความช่วยเหลือ ตามสารทุกข์-สุข ก็คือ “โกแซ” กิจกรรมต่างๆของหมู่บ้าน รวมถึงงานศพ งานบวช โกแซไม่เคยขาด ถึงแม้ในช่วงที่โกแซไม่ได้เป็นนายกฯ ก็ยังช่วยเหลือ ทำงานร่วมกับประชาชนมาโดยตลอด ยิ่งชาวบ้านก็คงเห็นใจ ผม จึงคิดว่าการเลือกตั้งครั้งนี้ โกแซ ได้เป็นนายกแน่ๆ เลย”

จากการสัมภาษณ์ นาง ข. ผู้ช่วยหาเสียง ได้ให้ข้อมูลว่า ผู้สมัครทั้ง 3 คน ชาวบ้านรู้จักชื่อ รู้จักหน้าตา รู้ผลงานที่พวกเขาทำหมดแล้ว การหาเสียงที่ได้ผลน่าจะเป็นการเดินเคาะประตูบ้าน เพราะได้พูดคุยกับชาวบ้าน ส่วนการจะเลือกใครนั้น ขึ้นอยู่กับความผูกพัน การให้ความช่วยเหลือกันในระยะยาวมากกว่า ผู้สมัครบางคนขณะอยู่ในตำแหน่งแท้ๆ ยังช่วยเหลือชาวบ้านไม่ได้เลย

“ฉันช่วยหาเสียงให้ “โกแซ” ทำด้วยใจจริงๆ เมื่อตอนน้ำท่วมเมื่อปีที่แล้ว ข้าวในนาฉัน น้ำท่วมเกือบจะตายหมด ถ้าไม่ได้โกแซช่วยเหลือพวกฉันคงแย่ วิ่งไปขอความช่วยเหลือจากผู้ที่มียี่ห้อทั้งหลาย ทุกคนส่ายหน้าหมด..บอกว่าช่วยไม่ได้ ไม่มีเครื่องสูบน้ำ..หลังจากนั้นได้พบโกแซ และขอความช่วยเหลือ ทั้งๆ ที่รู้ว่าโกแซไม่ได้มีตำแหน่งอะไรเลย..แต่เชื่อมัย..ไม่ถึง 2 ชั่วโมง มีคนนำเครื่องสูบน้ำมาช่วยสูบน้ำออกจากนาบริเวณนั้นได้สำเร็จ จากความมีน้ำใจของโกแซที่ประสานงานนำเครื่องสูบน้ำจาก อบจ. และเทศบาลเมืองชัยนาท มาช่วยเหลือ แล้วครั้งนี้พวกฉันควรจะเลือกใครล่ะ”

นายชิณพวงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย กลุ่มรักบ้านกล้วย ไม่มีสำนักงานในการประสานงานด้านการเลือกตั้งโดยตรง แต่มีการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบไว้ในแต่ละหมู่บ้านทั้ง 7 หมู่บ้าน วิธีการหาเสียงทั้งก่อนและหลังเลือกตั้ง โดยการสร้างฐานคะแนนจัดตั้งและสร้างความนิยมกับคนระดับล่าง โดยผ่านความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ เครือข่ายความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ นายชิณพวงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย ได้สร้างความผูกพัน ช่วยเหลือประชาชนมาเป็นเวลานานกว่า 10 ปี

เนื่องจากนายสำเร็จ จินอ่ำ เป็นผู้สมัครที่เพิ่งพ้นจากตำแหน่ง และผ่านการดำรงนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย มา 2 สมัยติดต่อกัน ทำให้ได้เปรียบคู่ต่อสู้ จึงเกิดความมั่นใจที่จะได้รับความไว้วางใจเข้ามาดำรงตำแหน่งในวาระที่ 3 พอสมควร อีกทั้งเป็นคนที่มีพื้นเพอยู่ในตำบลบ้านกล้วยมาตั้งแต่เกิด ทำให้มีคนรู้จักมากกว่าผู้สมัครอีก 2 คน มีการสร้างเครือข่ายอุปถัมภ์ในการวางฐานเสียงจากญาติ พี่น้อง เพื่อน และทีมผู้สมัคร สท. มาตั้งแต่ยังดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย

จากการสัมภาษณ์ นาย ค. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งเป็นนักปกครองท้องถิ่น ได้กล่าวถึง และมีความรู้สึกต่อนายสำเร็จ จินอ่ำ (ผู้ใหญ่น้อย) ในหลายความรู้สึก ทั้งด้านบวก และด้านลบ ว่า

“ตำบลบ้านกล้วยเป็นตำบลที่มีพื้นที่ติดเขตเทศบาลเมืองชัยนาท มากกว่าตำบลอื่น ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบ้านกล้วยมีหลายระดับ ทั้งประชาชนที่อาศัยอยู่มาแต่ดั้งเดิม ผู้คนที่มีการศึกษาสูง ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่จำนวนมากเข้ามาอาศัยอยู่ แต่ผู้บริหารท้องถิ่นของเราจบชั้นประถมศึกษา ผลงานการบริหารที่ผ่านมาไม่เห็นเป็นรูปธรรมอะไรเลย ในการเลือกตั้งครั้งนี้คิดว่าน่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น”

จากการสัมภาษณ์นาย ง. กลุ่มตัวอย่างวิจัยซึ่งเป็นผู้ช่วยหาเสียงคนหนึ่ง กล่าวว่า “แม้ว่าผู้ใหญ่น้อยจะจบ ป.4 แต่ก็มีความจริงใจในการทำงาน คดโกงไม่เป็น”

นาย จ. ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นแกนนำชุมชนกล่าวว่า “ผู้ใหญ่น้อย ควรหยุดได้แล้ว ทำงานตั้งหลายปีไม่มีอะไรดีขึ้นเลย แก้ปัญหาไม่ได้ซักอย่าง ถามอะไรก็ตอบไม่ได้ ต้องให้ปลัดตอบและตัดสินใจให้ทุกเรื่อง “

นาย ฉ. ผู้ให้สัมภาษณ์คนหนึ่งในกลุ่มของผู้ช่วยหาเสียง ได้กล่าวว่า “เมื่อน้ำท่วมปีก่อน นาย ก. น้อย ไม่สนใจอะไรเลย ชาวบ้านเดือดร้อนนายกก็ไม่ออกไปเยี่ยม หรือให้ความช่วยเหลือเลย การเลือกตั้งครั้งนี้ จะขยันหาเสียงมากแค่ไหนก็ไม่ได้แน่นอน”

จากการสังเกตการณ์ แม้ว่า นายสำเร็จ จินอ่ำ จะได้เปรียบคู่ต่อสู้เพราะเพิ่งผ่านการเป็นนายกเทศมนตรีติดต่อมา 2 สมัย แต่ระยะหลังกระแสวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนต่อการปฏิบัติงาน และเรื่องส่วนตัวทำให้ความศรัทธาในตัวบุคคลลดน้อยลงไปอย่างน่าเสียดาย จากการสังเกตการณ์ในการหาเสียงของทึมนายสำเร็จ เป็นไปอย่างเรียบๆ ทีมผู้สมัคร สท. ไม่มีความโดดเด่นอย่างทีมอื่น การหาเสียงไม่มีนโยบายนำเสนอแก่ประชาชน บอกเพียงว่าหากได้รับเลือกตั้งจะสานงานต่อ ซึ่งชาวบ้านหลายคนสงสัยว่าสานต่องานอะไร เพราะที่ผ่านมาไม่ได้ทำอะไรเลย

ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นายณภดล สีตบุตร และกลุ่มตัวอย่างวิจัย ทำให้ทราบว่า และสังเกตการณ์ นายณพล สีตบุตร มีวิธีการและ กลยุทธ์แตกต่างจากผู้สมัครอีก 2 คน ทั้งก่อนและหลังสมัครรับเลือกตั้ง นายณพล สีตบุตร ลงสมัครรับเลือกตั้งในนามกลุ่มพลังใหม่ ได้จัดทีมงานเพื่อวางแผนในการหาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งเป็นทีมงานเดิมที่เคยบริหารเทศบาลตำบลบ้านกล้วยร่วมกัน เช่น นายปานสันติ บัวเงิน นายภคร นุสสะ และนางทิวพร แสงทอง ซึ่งคอยทำหน้าที่ในการดูแลจัดการการเลือกตั้ง และในแต่ละเขตจะมีแกนนำคอยรับผิดชอบแยกไปในแต่ละหมู่บ้าน

ภาพที่ 4.17 สำนักงานกลุ่มพลังใหม่

ยุทธศาสตร์การหาเสียงของนายพล สิตบุตร ในช่วงก่อนการรณรงค์เลือกตั้ง นายพล สิตบุตร ได้กำหนดยุทธวิธีในการหาเสียงคือ

1. การแบ่งประชากรเลือกตั้ง

ในการแบ่งประชากรเลือกตั้ง นายพล สิตบุตร ได้แบ่งประชากรเลือกตั้งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามความต้องการ คือ ประชากรระดับสูง ประชากรระดับกลาง และประชากรระดับล่าง

2. ยุทธศาสตร์ในการหาเสียงเลือกตั้ง

สำหรับยุทธศาสตร์ในการหาเสียงที่ใช้กับคนแต่ละกลุ่มในช่วงก่อนกาเลือกตั้งนั้น นายพล สิตบุตร ได้แบ่งออกเป็น 3 ยุทธศาสตร์ใหญ่ๆ คือ

2.1 สร้างกระแสความนิยมให้เกิดขึ้นกับชนชั้นกลาง และสูง โดยการออกพบปะพูดคุยด้วยตนเอง และใช้เครือข่ายจากพี่น้องญาติและเพื่อน สร้างกระแสให้คนรู้จักตัวตน ความรู้ ความสามารถ การศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารท้องถิ่น

2.2 สร้างฐานคะแนนจัดตั้ง และสร้างความนิยมกับคนระดับล่าง โดยผ่านความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ เครือข่ายความสัมพันธ์ที่ได้สร้างมาบ้างสมัยดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย ซึ่งมีนายสำเริง จินอ่ำ เป็นนายกฯ ซึ่งประชาชนสามารถมองเห็นความสามารถของรองนายก ที่เหนือกว่านายกฯ ในทุกด้านได้อย่างชัดเจน

คะแนนจัดตั้งในที่นี้ไม่ใช่มาจากการซื้อเสียง แต่เป็นคะแนนเสียงที่สามารถหยั่งรู้ล่วงหน้าว่าจะมีคะแนนเสียงจากประชาชนที่เชื่อว่าจะเลือกตนแน่นอน

3. วิธีการหาเสียงในช่วงก่อนการรับสมัครเลือกตั้ง

นายพล สิตบุตร ได้ลาออกจากตำแหน่งรองนายกฯ ก่อนครบวาระประมาณ 1 ปี และเริ่มวางแผนเพื่อจะลงรับสมัครเลือกตั้ง รวมทั้งจัดวางตัวผู้สมัครสมาชิกสภาแต่ละเขต

นอกจากจะใช้เครือข่ายในการสร้างกระแสความนิยมแล้ว นายพดล สิตบุตร ได้ติดตั้งป้ายหาเสียงประชาสัมพันธ์ ไว้ตามสี่แยก สามแยก ข้างทาง ตามจุดต่าง ๆ ทั่วทั้งตำบลบ้านกล้วย เพื่อแนะนำตัวเองให้ประชาชนรู้จัก และให้ทราบล่วงหน้าว่านี่คือหนึ่งผู้สมัครที่จะลงชิงเก้าอี้นายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย รวมทั้งออกปรากฏตัวร่วมงานกิจกรรมต่างๆ ในหมู่บ้าน ตำบล บ่อยขึ้นกว่าที่เคยเป็น ตามคำให้สัมภาษณ์ ว่า “ความจริงผมวางแผนลงสมัครไว้นานแล้ว เปิดตัวผ่านเพื่อนฝูงญาติพี่น้อง และคนรู้จัก ส่วนใหญ่จะหาเสียงไว้กับคนชั้นกลาง และคนชั้นสูง ซึ่งเป็นข้าราชการ และนักธุรกิจ ส่วนกับชาวบ้านผมก็ไปร่วมงานด้วยบ่อยๆ เพื่อให้เขาได้เห็นหน้าเห็นตา ชาวบ้านก็รู้จักผม เพราะผมเป็นรองนายกมาหลายสมัย”

ภาพที่ 4.18 การติดตั้งป้ายแนะนำตัวก่อนลงรับสมัคร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (ผู้ช่วยหาเสียง นักปกครองท้องถิ่น แกนนำชุมชน) และจากการสังเกตการณ์ รวมทั้งคำบอกเล่าจากประชาชนตำบลบ้านกล้วย ผู้วิจัยได้รับทราบมุมมอง ข้อคิดเห็นอย่างหลากหลาย และกลุ่มตัวอย่างที่ได้กล่าวถึงและมีความรู้สึกต่อนายพดล สิตบุตร มีหลายประเด็นที่น่าสนใจ และน่าคิดสำหรับผู้ที่จะอาสาเข้ามาเป็นผู้รับใช้ประชาชน

นาย ช. ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นนักปกครองท้องถิ่นคนหนึ่งกล่าวว่า “การเลือกตั้งครั้งนี้ คุณพดล มาแรงมากเป็นคนมีการศึกษา และความสามารถสูง แต่เสียค่าที่เข้าไม่ถึงประชาชน คุณเป็นคนหยิ่งในสายตาประชาชน สมัยที่เป็นรองนายกฯ ไม่ค่อยมีบทบาทมากเท่าไร”

นาง ฉ. ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นแกนนำหมู่บ้านคนหนึ่ง กล่าวว่า “ตำบลบ้านกล้วยอยู่ติดเขตเทศบาลเมืองชัยนาทแท้ๆ แต่ชาวบ้านให้ความสนใจเรื่องของท้องถิ่นน้อยมาก ครั้งก่อนๆ มี

ผู้สมัครเพียง 2 คน ซึ่งเป็นหน้าเก่า แต่ครั้งนี้มีตัวเลือกเพิ่มขึ้น ซึ่งคุณนพดล สิตบุตร ก็เป็นผู้สมัครที่น่าสนใจมากที่สุด เป็นหนุ่มไฟแรง เป็นผู้ที่มิวิสัยทัศน์”

นาง ท. ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้ช่วยหาเสียงคนหนึ่ง กล่าวว่า “คุณนพดล เป็นคนมีความตั้งใจสูงมาก ต้องการเข้ามาเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านกล้วย อยากให้ประชาชนมีโอกาส เขาเป็นคนที่รู้จัก รู้จริง กล้าตัดสินใจ เขาเป็นนักการเมือง และผู้บริหารท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพ อยากให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความโปร่งใส เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวม จึงไม่สามารถทำงานร่วมกับผู้บริหารที่ไม่มีหลักการไม่มีวิสัยทัศน์ได้ จึงตัดสินใจลาออกจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีฯ “

สรุป ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ ทำให้ทราบว่านายชิษณุพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย และนายนพดล สิตบุตร ใช้วิธีหาเสียงแบบเป็นทางการ จำนวน 5 วิธี ได้แก่ การติดป้ายหาเสียงครบตามที่กฎหมายกำหนด แผ่นพับ แผ่นพอก อย่างละ 1,500 – 2,000 แผ่น กระจายเสียง (รถแห่) วันละ 2 คัน/เขต และเดินเคาะประตูบ้าน บ้านละ 2-3 รอบ ส่วนนายสำเร็จ จินอ่ำ ใช้วิธีหาเสียง เพียง 4 วิธีเช่นเดียวกับอีก 2 คน (ยกเว้นแผ่นพับ)

นายชิษณุพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย (โกแซ) ให้ความเห็นว่าการหาเสียงทุกวิธีดีทุกรูปแบบ ดังคำกล่าวที่ได้จากการสัมภาษณ์ “มันก็ดีทุกอย่างแหละครับ อย่างเช่น การติดป้าย คนที่ผ่านไปมาก็จะรู้ว่าใครลงสมัครบ้าง รถแห่ก็เป็นสีสันทำให้ประชาชนตื่นตัวในการออกไปใช้สิทธิ แผ่นพับและแผ่นพอก อย่างน้อยชาวบ้านก็จะได้รับประวัติ ความเป็นมา หน้าตา และนโยบายของผู้สมัครแต่ละคน ส่วนการเดินหาเสียงเราได้พูดคุยกับชาวบ้าน ได้รับปัญหาและความต้องการที่ชาวบ้านอยากให้เราเข้าไปแก้ไข “

ส่วนการหาเสียงแบบไม่เป็นทางการ นายชิษณุพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย ให้ความสำคัญสัมพันธ์ส่วนตัวกับชาวบ้าน ที่มีต่อกันมาช้านาน และบางส่วนเชื่อมโยงผ่านหัวหน้าและนักปกครองท้องถิ่นที่เคยร่วมงานกันมาสมัยดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วย เป็นแรงผลักดันให้การหาเสียง เป็นไปอย่างราบรื่น และได้รับเสียงสนับสนุนมากกว่าผู้สมัครอีก 2 คน โดยเฉพาะผู้สมัครหมายเลข 2 ไม่มีผลงานให้เห็นเป็นประจักษ์ ส่วนผู้สมัครหมายเลข 3 มีการเตรียมพร้อมในการเลือกตั้งสูง เป็นผู้สมัครที่น่าจับตามอง แต่ประชาชนยังติดภาพลักษณ์เดิมสมัยดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี มา 2 สมัย ซึ่งไม่เห็นผลงานเด่นชัดเป็นรูปธรรม ดังนั้นจึงทำให้นายชิษณุพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย มีความโดดเด่นยิ่งขึ้น

นายสำเริง จินอ่ำ (ผู้ใหญ่น้อย) ใช้วิธีหาเสียงแบบเป็นทางการ จำนวน 4 วิธี ได้แก่ การติดป้ายหาเสียง เขตละ 16 จุด รวม 32 จุด ไม่ได้ทำแผ่นพับแสดงประวัติและนโยบายแต่อย่างใด ส่วนการรณรงค์เบอร์ ก็พิมพ์หน้าเดียวเฉพาะผู้สมัครนายกฯ เป็นกระดาษแข็งธรรมดา จำนวน 1,000 แผ่น ซึ่งแตกต่างจากผู้สมัครอีก 2 คน ที่พิมพ์กระดาษมันสีสันต์สวยงามพิมพ์ 2 ด้าน ด้านหลังมีผู้สมัครสมาชิกสภาแต่ละเขตปรากฏอยู่ด้วย รถกระจายเสียง (รถแห่) เขตละ 2 คัน/วัน รวมวันละ 4 คัน ซึ่งเป็นรถยนต์ส่วนตัวของผู้สมัครนายกฯ และสมาชิกสภา ก่อนออกหาเสียงทุกวันทีมผู้หาเสียงจะไปรวมตัวหน้าบ้านผู้สมัครนายกฯ หลังจากหาเสียงก็จะกลับมารับประทานอาหารเพื่อปรึกษาหารือการหาเสียงในวันต่อไป โดยมีคนในครอบครัวของผู้สมัครช่วยกันจัดเตรียมอาหารเลี้ยงดูกัน และการเดินเคาะประตูบ้านเพื่อพบปะประชาชนรายครัวเรือน ก็เช่นเดียวกับผู้สมัครอื่น ออกปฏิบัติการในช่วงเช้า และเย็น เนื่องจากช่วงกลางวันไม่มีคนอยู่บ้าน ส่วนวันหยุดจะเดินตลอดทั้งวัน โดยใช้รถแห่วิ่งนำหน้า และตามหลัง เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบเป็นระยะ ๆ โดยทีมผู้สมัครจะสวมเสื้อยืดสีเขียวสะท้อนแสง สกรีนชื่อเล่น และหมายเลขของผู้สมัครไว้ด้านหน้าและด้านหลังเสื้อ ในการเดินเคาะประตูบ้านก็ไม่ทั่วถึง หากทราบว่าเป็นฐานเสียงของผู้สมัครอื่นก็จะไม่เข้าไปหาเสียง ซึ่งนายสำเริง มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะกลับมาผู้บริหารท้องถิ่นได้อีกครั้ง และเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นคนพื้นที่มาตั้งแต่เกิด ดังคำให้ทราบสัมภาษณ์ว่า

“ผมมีงบประมาณน้อยครับ ติดป้ายหาเสียง ก็ไม่เกิน 20 ป้ายหรือรถ เขตละ 10 กว่าป้ายเองครับ แผ่นพับก็ไม่มีแจก แต่ผมทำแผ่นพกแจก พิมพ์หน้าเดียวใช้กระดาษแข็งธรรมดา มันดูดี รถแห่ก็ช่วยๆ กันกับผู้สมัคร สท. รถแห่วันละ 2 คัน เขตละ 1 คัน ผมเป็นคนจ่ายค่าน้ำมัน ส่วนการเดินทางหาเสียงก็ไม่ได้เข้าทุกบ้านหรือครับ ที่เรารู้ว่าเป็นฐานเสียงของใครเราก็ไม่เข้าไป”

“ต้องพยายามพบปะชาวบ้านให้ได้มากที่สุด บ้านละ 2 – 3 ครั้ง ผมจะขอคะแนนเสียงเป็นทีม ส่วนใหญ่ชาวบ้านก็รู้จักกันคืออยู่แล้ว ผมเป็นคนบ้านกล้วยมาตั้งแต่เกิด ผมมีความรู้หน่อยไม่รู้จักวิธีโกงหรือครับ ”

ภาพที่ 4.19 การเดินหาเสียงของกลุ่มบ้านกล้วยพัฒนา

ส่วนการหาเสียงแบบไม่เป็นทางการ นายสำเริง ซึ่งเป็นคนบ้านกล้วยมาแต่เกิด ก็มีความสัมพันธ์กับประชาชนพอสมควร แต่ไม่ได้คลุกคลีร่วมกิจกรรมส่วนรวมมากเท่าที่ควรจะเป็น แต่ก็ได้วางหัวคะแนนที่เป็นฐานเสียงของตนเองไว้ทุกหมู่บ้านเช่นเดียวกับผู้สมัครอีก 2 คน ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ว่า

“ ก็อาศัยพี่น้อง ญาติ และเพื่อนฝูงช่วยกัน รวมทั้งพ่อแม่พี่น้องของผู้สมัคร สท. เป็นผู้สนับสนุน อีกอย่างผมเป็นคนท้องที่ จะรู้จักคนเยอะพอสมควร ผลงานที่ผ่านมาผมก็ทำได้เยอะหลายเรื่อง ชาวบ้านก็น่าจะรู้แน่ครับ ”

จากการสังเกตการณ์ผู้วิจัยมีความเห็นว่านายสำเริง มีจุดอ่อนมากกว่าผู้สมัครอีก 2 คน ในด้านวุฒิการศึกษา การกล้าตัดสินใจ ไม่มีนโยบายในการหาเสียง และทีมงานผู้สมัครสมาชิกสภาเป็นผู้ไม่มีชื่อเสียง ไม่มีจุดเด่นเฉพาะตัว เหมือนผู้สมัครอีก 2 ทีม ที่มาจากอดีตนักปกครองท้องที่ แกนนำชุมชน และอดีตสมาชิกสภาหลายสมัย อีกประการหนึ่งคงถึงเวลาที่จะเกิดจุดเปลี่ยนแปลงในใจของประชาชน ที่ต้องการผู้บริหารคนใหม่เพื่อมาพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญมากยิ่งขึ้น

ส่วนนายพนด สีตบุตร เป็นผู้สมัครที่มีการเตรียมการ และมีความพร้อมในการลงสมัครรับเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นในครั้งนี้มากกว่าผู้สมัครอื่น เนื่องจากนายพนด สีตบุตร เป็นผู้สมัครหน้าใหม่ ที่จะเข้าชิงตำแหน่งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย มีการจัดตั้งสำนักงานที่ทำการกลุ่มพลังใหม่ อย่างเป็นทางการในพื้นที่ตำบล เพื่อเป็นสถานที่ประชุมวางแผน ประสานงาน การเลือกตั้งได้อย่างสะดวก และสร้างความน่าเชื่อถือในคามมีหลักการ และความเป็นมืออาชีพได้อย่างชัดเจน โดยมอบหมายให้ทีมงานที่มีความชำนาญ มีความคล่องตัวทำหน้าที่จัดเตรียมเอกสาร ประสานงาน และอำนวยความสะดวกแก่ทีมหาเสียง

ตรงตามคำให้สัมภาษณ์ที่นายพนด สีตบุตรได้กล่าวว่า “มีหลายคนว่าผมหยิ่ง ซึ่งความจริงผมไม่ได้หยิ่ง จะให้ไปไหว้คนพราห์หรือ ผมไม่ค่อยทำหรอก บางคนเราก็ไม่รู้จัก ผมก็พยายามเข้าหาชาวบ้านทุกคนอยู่แล้ว ชาวบ้านเขาก็ต้อนรับดีนะ ก็เดินเข้าไปหาเสียงบ้านละ 2-3 รอบ ส่วนใหญ่พบแต่ผู้สูงอายุคนวัยทำงานไม่ค่อยได้เจอ”

จากการให้สัมภาษณ์นายพนด สีตบุตร มีความตั้งใจจริงที่จะเข้ามารับใช้ประชาชน เพราะมีความพร้อมทุกด้านแล้ว ในการหาเสียงครั้งนี้ก็ใช้วิธีหาเสียงทุกรูปแบบที่กฎหมายกำหนด และคิดว่าเป็นวิธีที่ดี แต่ก็เสียค่าที่ไม่มีโอกาสได้ขึ้นเวทีปราศรัยให้ประชาชนฟัง และมีความเห็นว่าวิธีการหาเสียงที่ใช้ดีทุกรูปแบบ ตามคำให้สัมภาษณ์

“ ก็ดีทุกแบบครับ แต่ผมอยากให้จัดเวทีปราศรัย เพื่อพุดนโยบายของเราให้ประชาชนได้รู้ แต่มีผู้สมัครคนหนึ่งไม่แจ้งความประสงค์ เขาก็เลยไม่จัด น่าเสียดายมาก เพราะชาวบ้านน่าจะารู้จักตัวตน และนโยบายของผู้สมัครได้ดีกว่านี้ ”

ตอนที่ 2 ปัญหาอุปสรรคในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2555 แบบเป็น ทางการ และไม่เป็นทางการ

จากการสัมภาษณ์ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง และการสังเกตการณ์ และ ผู้วิจัยพบว่า ผู้สมัครนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย ทั้ง 3 คน พบปัญหาอุปสรรคในการหาเสียงแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ดังนี้

1. ปัญหาอุปสรรคในการหาเสียงแบบเป็นทางการ

จากการสัมภาษณ์ นายชัยณพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย กล่าวว่าผู้สมัครทุกคนต้องระมัดระวังตัวในการหาเสียงมากเพราะกลัวทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง แต่ก็พยายามหาเสียงอย่างเต็มที่ และใช้เวลาหาเสียงอย่างคุ้มค่าที่สุด ช่วงเวลาที่ดีในการหาเสียงคือตอนเช้า ตอนเย็น และวันหยุด ปัญหาที่พบก็คือในการเดินเคาะประตูบ้านมักจะไม่มีพบชาวบ้าน และการถูกโจมตีจากคู่ต่อสู้หลายเรื่อง ตามคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“การเดินหาเสียงไม่ค่อยเจอคนอยู่บ้าน ต้องไปหลายๆ รอบ บางบ้านไม่เคยเจอเลยก็มี ส่วนปัญหาแบบไม่เป็นทางการ ก็คือ มีการโจมตีกัน ผมก็โดนหนักเหมือนกัน ส่วนใหญ่ก็เรื่องเก่าๆ สมัยผมเป็นผู้บริหารครั้งที่แล้วนั่นแหละ และก็เรื่องที่ผมไปหาลูกชายที่นครสวรรค์ บางครั้งผมก็ต้องไปค้ำกับลูก ลูกผมไม่มีใครดูแลผมจึงต้องไปหาบ่อยๆ บางคนพูดว่าผมไม่ใช่คนในพื้นที่ ทั้งๆ ที่บ้านผมก็ยังอยู่ในตำบลบ้านกล้วย”

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างวิจัย นายประพันธ์ ภู่อุดแสง กกต.จังหวัด และ นายเรวัต สิงห์เกตุ เกษนาชุมชน พบว่าอุปสรรคในการหาเสียง คือ รถแห่เปิดเสียงพร้อมกันทำให้ฟังไม่รู้เรื่อง ไม่ได้สาระ การเดินเคาะประตูบ้านไม่พบประชาชน ส่วนใหญ่ใช้เวลาช่วงเย็นทำให้มีเวลาพูดคุยกับประชาชนสั้นเกินไป ซึ่งนายเรวัต สิงห์เกตุ ให้สัมภาษณ์เพิ่มเติมว่า “โกแซ่ได้เปรียบกว่าคนอื่นเพราะใกล้ชิดกับชาวบ้านมาโดยตลอด ฐานเสียงส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ซึ่งสามารถพบได้ง่ายกว่าวัยทำงาน”

จากการสัมภาษณ์ นายสำเริง จินอำ กล่าวว่าผู้สมัครทุกคนต้องรีบเร่งหาเสียง เพราะมีเวลาน้อย ช่วงเวลาที่ดีในการหาเสียงคือตอนเช้า ตอนเย็น และวันหยุด ปัญหาที่พบก็คือในการเดินเคาะประตูบ้านมักจะไม่มีพบชาวบ้าน และการถูกโจมตีจากคู่ต่อสู้ ตามคำให้สัมภาษณ์ ว่า

“ ถึงแม้ผมจะจบ ป.4 แต่ผมก็ทำงานได้ และอาจจะทำได้ดีกว่าคนจบปริญญาเสียอีก ผมมีความรู้บ้าง จึงไม่รู้จักราชการโงะ ”

“ในการเดินหาเสียงไม่ค่อยเจอคนอยู่บ้าน บางบ้านก็ไม่ต้อนรับ อีกอย่างผมถูกโจมตีว่าย้ายคนเข้ามาเพื่อหวังผลเลือกตั้ง และมีคนทำไสยศาสตร์ใส่ผม โดยการนำรูปหาเสียงของผมไปเผาพริกเผาเกลือที่ทางสามแพร่ง”

จากการสัมภาษณ์ นายพนพล สีตบุตร กล่าวว่าปัญหาอุปสรรคในการหาเสียงคือ ทีมงานหาเสียงไม่อยู่ในกรอบที่วางไว้ โดยเฉพาะสมาชิกสภาไม่เข้าใจกฎหมายและบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น ผู้สมัครทุกคนต้องระมัดระวังตัวในการหาเสียงมากเพราะกลัวทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง แต่ก็พยายามหาเสียงอย่างเต็มที่ และใช้เวลาหาเสียงอย่างคุ้มค่าที่สุด ช่วงเวลาที่ดีในการหาเสียงคือตอนเช้า ตอนเย็น และวันหยุด ปัญหาที่พบก็คือในการเดินเคาะประตูบ้านมักจะไม่มีพบชาวบ้าน บางคนไม่ยอมให้พบ ตามข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ว่า

“ การเดินหาเสียงไม่ค่อยเจอคนอยู่บ้าน ต้องไปหลายๆ รอบ บางบ้านไม่เคยเจอเลยก็มี บางบ้านปิดบ้านหนี เพราะเราไม่ได้นัดไว้ก่อน เขาก็ยังไม่พร้อมที่จะให้เราพบ ส่วนปัญหาแบบไม่เป็นทางการ ก็คือ มีการโจมตีกัน เพราะผมเคยเป็นรองนายกฯ ของผู้สมัครคนหนึ่งมาแล้ว ซึ่งผมได้ลาออกก่อนหมดวาระมาปีกว่าแล้ว ผมอยากทำงานเพื่อพัฒนาตำบลบ้านกล้วยให้ทัดเทียมกับที่อื่น ผมจบทางด้านรัฐศาสตร์มาก็อยากทำงานทางการเมืองให้เต็มที่ ถึงผมจะไม่ได้รับเลือกตั้งครั้งนี้ ผมก็ยังจะทำงานต่อไป บางคนไม่รู้บอกว่าผมไม่ใช่คนบ้านกล้วย จริงแล้วครอบครัวผมย้ายเข้ามาอยู่ในตำบลบ้านกล้วยตั้งแต่ ปี 2537 แล้วนะ”

จากการสัมภาษณ์นางทิวพร แสงทอง กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ช่วยหาเสียง พบว่าอุปสรรคในการหาเสียงคือ ความไม่คุ้นเคยกับชาวบ้าน และเวลาในการหาเสียงสร้างความเข้าใจมีน้อย แม้ว่าผู้สมัครจะมีความรู้ความสามารถ มีความชัดเจนในการบริหารงานแต่ขาดโอกาสได้ทำความเข้าใจในเวทีสาธารณะ อีกประการหนึ่งกฎหมายไม่มีความชัดเจนในการปฏิบัติ เช่น การนับจำนวนป้ายหาเสียงไม่ได้กำหนดว่าป้ายอะไรบ้าง เพราะป้ายที่ทำมีทั้งป้ายที่ติดข้างรถแห่ ป้ายติดตามข้างถนน ไม่รู้ว่าจะนับรวมกันหรือไม่ ที่กำหนดไว้เขตละ 20 ป้าย เป็นต้น

2. ปัญหาอุปสรรคในการหาเสียงแบบไม่เป็นทางการ

จากการสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์ ผู้สมัครนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย ทุกคนมีปัญหาอุปสรรคในการหาเสียงแบบไม่เป็นทางการ ดังนี้

นายชิษณุพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย ให้สัมภาษณ์ว่าถูกผู้ไม่หวังดีกลั่นแกล้ง สร้างกระแสว่าตนมีปัญหาจากผลงานในอดีต ซึ่งทำให้ประชาชนสับสน ส่วนฐานเสียงที่เคยช่วยเหลือกัน มากีคงจะสนับสนุนตนอยู่แต่คงมีบ้างที่ไปช่วยเหลือผู้สมัครอื่น ในฐานะผู้สมัครก็พยายามจะสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนเท่าที่จะทำได้

นายสำเริง จินอ่ำ ให้สัมภาษณ์ว่าถูกกลั่นแกล้ง โดยการใช้ไสยศาสตร์ข่มขู่ ทางด้านจิตใจโดยการเผาพริก เผาเกลือ และภาพถ่ายผู้สมัคร ที่ทางสามแพ่ง เพื่อให้ผู้สมัครนายก และสมาชิกเสียขวัญและกำลังใจ แต่นายสำเริง จินอ่ำกล่าวว่าไม่สนใจของพวกนี้หรอก เนื่องจากนาย สำเริง จินอ่ำเป็นคนพื้นเพตำบลบ้านกล้วยมาตั้งแต่เกิด จึงมั่นใจว่าจะชนะเลือกตั้งครั้งนี้อีก เพราะมีคนรู้จักมาก และได้สร้างความผูกพันเชิงอุปถัมภ์ ช่วยเหลือประชาชนในขณะดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารท้องถิ่นมา 2 สมัย ซึ่งทำให้สัมภาษณ์ของนายสำเริง จินอ่ำที่บอกว่า

“ในการเดินหาเสียงไม่ค่อยเจอคนอยู่บ้าน บางบ้านก็ไม่ต้อนรับ อีกอย่างผมถูก โจมตีว่าย้ายคนเข้ามาเพื่อหวังผลเลือกตั้ง และมีคนทำไสยศาสตร์ใส่ผม โดยการนำรูปหาเสียงของ ผมไปเผาพริกเผาเกลือที่ทางสามแพ่ง”

ส่วนนายนพดล สีตบุตร มีปัญหาอุปสรรคแบบไม่เป็นทางการก็คือ มีการโจมตีกัน เนื่องจากนายนพดล สีตบุตร เคยเป็นดำรงตำแหน่งรองนายกฯ ของผู้สมัครเบอร์ 2 มาหลายสมัย และได้ลาออกก่อนครบวาระมาปีแล้ว ทำให้ประชาชนติดภาพลักษณ์ของทีมบริหารชุดดังกล่าว อีกประการหนึ่งโดนโจมตีว่าไม่ใช่คนตำบลบ้านกล้วย ทำให้ชาวบ้านบางคนไม่ไว้วางใจ ส่วน ปัญหาอื่น ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องภายในกลุ่มพลังใหม่ ซึ่งนายนพดล สีตบุตร มองว่าทีมงานหา เสียงไม่อยู่ในกรอบกติกา ผู้สมัครสมาชิกสภา. ไม่เข้าใจกฎหมาย ไม่มีความเป็นนักการเมือง และ ใช้บทบาทไม่เป็น

จากการสังเกตการณ์ ผู้วิจัยพบว่าผู้สมัครนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วยทุกคน ถูก ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนหนึ่งหักหลังไม่ลงคะแนนเสียงให้ ตามที่ได้ให้คำมั่นสัญญาต่อกันไว้ก่อน การเลือกตั้ง เพราะมีกระแสว่าผู้สมัครทุกคนจ่ายเงินซื้อเสียง และผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่จะ ได้รับผลประโยชน์จากผู้สมัครทั้ง 3 คน แต่การตัดสินใจเลือกลงคะแนนให้ใครนั้นอยู่ที่ ความสัมพันธ์ หรือผูกพันต่อกันมายาวนาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะวิธีการหาเสียงเลือกตั้งแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน สามารถนำมาประมวลผลภาพรวม ตัวอย่างการสัมภาษณ์ที่มีความเห็นว่าการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์ ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะวิธีการหาเสียง ดังนี้

1. ไม่ควรกำหนดจำนวนและขนาดป้ายหาเสียง ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้สมัครนายก 2 คน และผู้ช่วยหาเสียงของผู้สมัครหมายเลข 3 ให้ข้อเสนอแนะว่า ไม่ควรจำกัดจำนวน และขนาดป้ายหาเสียง แต่ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการหาเสียงต้องอยู่ในกรอบวงเงินที่ กกต.กำหนด เช่น บางรายอาจนำเงินไปทำป้ายหาเสียงอย่างเดียวโดยไม่ทำสื่ออื่น (แผ่นพับ รถแห่ ฯลฯ) ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้ช่วยหาเสียงกล่าวเพิ่มเติมว่า กฎหมายไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับข้อกำหนดจำนวนป้ายหาเสียง ไม่แน่ใจว่าจำนวน 20 ป้ายต่อ 1 เขตเลือกตั้ง นับเฉพาะป้ายที่ติดตามถนน หรือนับรวมป้ายรถแห่ และที่ติดในอาคารสำนักงานด้วยหรือไม่ ส่วนขนาดของป้ายก็ไม่ควรกำหนดเพราะหากผู้สมัครรายใดทำป้ายขนาดใหญ่ก็จะเสียค่าใช้จ่ายมากและได้จำนวนน้อย และหาที่ติดตั้งยาก ดังนั้นจึงอยู่ที่ความเหมาะสมและดุลพินิจของผู้สมัครที่จะกำหนดขนาด จำนวน และลักษณะของสื่อในการหาเสียง

2. ไม่ควรห้ามแจกเงิน ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้สมัครนายกคนหนึ่ง และแกนนำชุมชน 2 คน ให้ข้อเสนอแนะควรแก้กฎหมายให้แจกเงินได้ เพราะถ้าทุกคนที่สมัครแจกเงิน สุดท้ายชาวบ้านก็ต้องตัดสินใจเลือกคนที่ตนชอบที่สุด แจกหรือไม่แจกเงิน จึงไม่ใช่ประเด็นในการตัดสินใจเลือกของประชาชน ดังนั้นกฎหมายไม่ควรกำหนดห้ามแจกเงิน

3. การให้ความรู้แก่ประชาชน นายประพันธ์ ภู่อุดแสง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยนาท ให้ข้อแนะนำว่าก่อนการเลือกตั้ง ควรให้ความรู้กับคนในชุมชนเกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น นโยบายที่ผู้สมัครใช้หาเสียงเป็นความต้องการของคนในชุมชนหรือไม่

4. การจัดเวทีปราศรัยให้แก่ผู้สมัครนายกเทศมนตรี นายประพันธ์ ภู่อุดแสง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยนาท ,นายเรวัต สิงห์เกต แกนนำชุมชน และนายสมบูรณ์ ประเสริฐปั้น แกนนำชุมชนให้ข้อเสนอแนะว่าเมื่อกำหนดให้มีการเลือกตั้งควรจัดเวทีปราศรัยให้แก่ผู้สมัครนายกฯ ได้ปราศรัยหาเสียงต่อหน้าประชาชน จะให้คำมั่นสัญญาอะไรกับประชาชนก็ควรจะทำในเวทีปราศรัย ทั้งนี้ นายประพันธ์ ภู่อุดแสง ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่าการหาเสียงควรเป็นแบบ two way โดยให้ผู้สมัครและประชาชนได้โต้ตอบซักถามกันในเวทีปราศรัย ดังนั้นกฎหมายควรกำหนดให้ท้องถิ่นจัดเวทีให้ผู้สมัครนายกฯทุกคน ขึ้นเวทีปราศรัยเสนอนโยบายของ

ตนเองให้แก่ประชาชนทราบอย่างชัดเจน สิ่งที่ทำได้อาจจริงหรือเกินอำนาจของเทศบาลหรือไม่ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนซักถามผู้สมัครได้ เช่นเข้าใจอำนาจหน้าที่ในการบริหารท้องถิ่นอย่างไรบ้าง , ถ้าได้รับเลือกตั้งแล้วจะทำอะไรให้แก่ชุมชนบ้าง , ท่านจะรับเหมางานโครงการของเทศบาลหรือไม่ และท่านจะใช้เงินซื้อเสียงหรือไม่ กล่าวสาบานได้หรือไม่ เป็นต้น

5. การให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องสิทธิหน้าที่พลเมือง และความรู้ในการลงคะแนนเลือกตั้ง เพื่อแก้ปัญหาบัตรเสีย นายประพันธ์ ภู่อุดแสง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยนาท กล่าวว่าที่ผ่านมาในการเลือกตั้งทุกระดับประชาชนมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิน้อยกว่าที่ควรจะเป็น และมีปัญหาบัตรเสียเป็นจำนวนมาก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน โดยให้ประชาชนฝึกปฏิบัติในการกาบัตรลงคะแนน

6. การใช้รถแห่หาเสียง นายเรวัต สิงห์เกต แกนนำชุมชนให้ข้อเสนอแนะว่าการใช้รถกระจายเสียง (รถแห่) ควรใช้เสียงพูดสดของผู้สมัคร เพื่อดึงดูดใจประชาชนและมีความน่าเชื่อถือดีกว่าการอัดเสียงที่พูดโดยผู้อื่นถึงแม้จะเสียงจะไพเราะน่าฟัง แต่ก็เป็นปรังแต่งคำพูดจากผู้อื่นที่พูดยกยอผู้สมัครซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความเป็นจริง และเชื่อถือได้น้อยกว่าเสียงพูดของผู้สมัครเอง ซึ่งตามหลักความเป็นจริงคงไม่มีใครกล่าวพูดยกยอตัวเองได้เกิดจริงมากนัก

สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ทั้ง 3 คน ให้ข้อเสนอจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

- นายชัยณพพงศ์ ไรจน์วิบูลย์ชัย ผู้สมัครหมายเลข 1 ให้ข้อเสนอว่า “ วิธีการหาเสียงที่กฎหมายกำหนดไว้ในปัจจุบันดีแล้ว สิ่งที่กำหนดไว้ไม่ชัดเจน ก็พยายามหลีกเลี่ยง และระมัดระวังในการหาเสียง “

- นายสำเริง จินอ่ำ ผู้สมัครหมายเลข 2 ให้ข้อเสนอว่า “อยากให้เกิดกฎหมายให้สามารถแจกเงิน สิ่งของในการหาเสียงได้อย่างเปิดเผย เพราะเห็นได้ถึงกฎหมายจะห้ามอย่างไร ก็มีการจ่ายเงินซื้อเสียงอยู่แล้ว”

- นายนพดล สีตบุตร ผู้สมัครหมายเลข 2 ให้ข้อเสนอว่า “ผมว่ากฎหมายไม่มีความชัดเจน ทำให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจยาก โดยเฉพาะเรื่องป้ายหาเสียง ซึ่งเราถาม กกต. ก็ตอบคำถามเราไม่ได้ จึงทำให้เรากังวล และระมัดระวังมาก กลัวว่าจะผิดกฎหมายเลือกตั้ง อีกอย่างอยากให้กฎหมายกำหนดให้ผู้สมัครนายกเทศมนตรีทุกคนต้องขึ้นเวทีปราศรัย เพื่อชี้แจงนโยบายต่อประชาชน และให้หน่วยงานที่รับผิดชอบอบรมให้ความรู้บทบาทหน้าที่ภารกิจของท้องถิ่น รวมทั้งกฎหมายเลือกตั้ง เพราะที่ผ่านมาประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ และมีบัตรเสียจำนวนมากทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง”

การศึกษาวิธีการในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย การวิจัยเรื่องนี้มีความน่าสนใจว่าผู้สมัครใช้วิธีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งลักษณะเดียวกับการหาเสียงของนักการเมืองระดับชาติ จะแตกต่างกันที่การเมืองท้องถิ่นมีพื้นที่ในการหาเสียงแคบกว่า และ ผู้สมัครเป็นคนในพื้นที่ตำบล มีความใกล้ชิดสนิทสนม กับคนในชุมชนมากกว่านักการเมืองระดับชาติ จึงเป็นเรื่องยากลำบากในการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงของประชาชน

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์การหาเสียงเลือกตั้ง และจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างวิจัย ให้ความเห็นว่า การหาเสียงครั้งนี้ ไม่มีการจัดเวทีให้ผู้สมัครปราศรัยหาเสียงเพื่อชี้แจงนโยบายต่อประชาชนแต่อย่างใด เนื่องจากผู้สมัคร 2 รายไม่แจ้งความประสงค์ขึ้นเวทีปราศรัย และผู้วิจัยได้รับทราบมุมมอง ข้อคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่น และประชาชนที่มีต่อผู้สมัครนายกเทศมนตรีแต่ละคน อย่างหลากหลาย ดังตัวอย่างความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ดังนี้

“ในช่วงที่น้ำท่วมปี 2553 และ 2554 คนที่ชาวบ้านพบเห็น และออกติดตามให้ความช่วยเหลือ ถามสารทุกข์-สุข ก็คือ โกแซ งานศพ งานบวช กิจกรรมต่างๆ โกแซไม่เคยขาด เพราะยังเฝ้าชาวบ้านก็คงเห็นใจ ผมจึงคิดว่าการเลือกตั้งครั้งนี้ โกแซ ได้เป็นนายกแน่ๆ เลย”

“ฉันช่วยหาเสียงให้โกแซ ทำด้วยใจจริงๆ เมื่อตอนน้ำท่วมเมื่อปีที่แล้ว ข้าไว้ในน้ำ น้ำท่วมเกือบจะเสียหายหมด ถ้าไม่ได้โกแซช่วยเหลือพวกฉันคงแย่ วิ่งไปขอความช่วยเหลือจากผู้ที่ มีหน้าที่ทั้งหลาย ทุกคนส่ายหน้าหมด....บอกว่าช่วยไม่ได้ ไม่มีเครื่องสูบน้ำ.....หลังจากนั้นได้พบโกแซ และขอความช่วยเหลือไปต่างๆ ที่รู้ว่าโกแซไม่ได้มีตำแหน่งอะไรเลย..แต่เชื่อมั๊ย....ไม่ถึง 2 ชั่วโมง มีคนนำเครื่องสูบน้ำมาช่วยสูบน้ำออกจากนาได้สำเร็จ จากความมีน้ำใจของโกแซที่ประสานงานนำเครื่องสูบน้ำจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยนาท และเทศบาลเมืองชัยนาท มาช่วยเหลือ แล้วครั้งนี้ชาวบ้านควรจะเลือกใครเป็นนายกฯ ละ”

“คุณนพดล เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีหลักการชัดเจน จริงจังที่จะแก้ปัญหา อยากให้ชาวบ้านให้ออกาสเขา ตำบลบ้านกล้วยมีพื้นที่ติดกับเทศบาลเมืองชัยนาท ประชาชนส่วนใหญ่มีการศึกษา มีบุคคลสำคัญหลายคนอาศัยอยู่ในตำบลบ้านกล้วย แต่ทำไมถึงเลือกผู้บริหารอย่างที่ผ่านมา คุณนพดล ตั้งใจจะเข้ามาเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตำบลบ้านกล้วยให้ก้าวไกลกว่านี้ ”

“จะหาเสียงได้อย่างไร แต่ถ้าชาวบ้านไม่ชอบ หรือไม่เคยทำความดีไว้แก่หมู่บ้าน จะหาเสียงด้วยวิธีไหน ชาวบ้านก็ไม่เลือก”

“ผู้ใหญ่น้อยเป็นคนมีน้ำใจนะ ช่วยเหลือผมมาตลอด เขาเป็นคนอยู่ในพื้นที่มาตั้งแต่เกิด คนรู้จักเขาเยอะ เสียดยที่เขาเรียนน้อย แต่ยังไงก็ยิ่งจะเลือกเขา”

สรุปวิเคราะห์วิธีการหาเสียงแบบเป็นทางการของผู้สมัครนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านกล้วย

จากการสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์ พบว่า ประชาชนจะเลือกคนที่ฟังพาอาศัยได้ เป็นคนที่ปรากฏตัวให้เขาเห็นในกิจกรรมต่างๆ บ่อยๆ อาจจะเป็นคนที่มีอำนาจ หรือบารมีบ้าง หรือมีความพร้อมทางด้านสังคม ไม่จำเป็นต้องมีฐานะทางเศรษฐกิจร่ำรวยมาก เพราะเท่าที่ทราบผู้สมัครนายก ทั้ง 3 คน ไม่ได้โดดเด่นในด้านฐานะทางเศรษฐกิจมากนัก อาจมีนักการเมืองระดับสูง หรือระดับชาติดูแลให้การสนับสนุนบ้าง เพราะฉะนั้นคนที่ผู้นำท้องถิ่น ควรจะมีภาวะด้านการเป็นผู้นำ ถ้าไม่มีคุณความดีทำไว้กับประชาชน หรือประชาชนไม่เลื่อมใส ศรัทธา ต่อให้เอาเงินมาซื้อเสียงมากมายก็ไม่มีทางชนะเลือกตั้งได้ ดังนั้นวิธีที่ใช้ในการหาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่นอาจมีผลทั้งด้านบวก และด้านลบ ดังนี้

1. การคิดแผนป้ายหาเสียง และรถแห่โฆษณา เป็นการสร้างความตื่นตัวให้แก่ประชาชน และเป็นสื่อต้นตอของการเลือกตั้งทุกระดับเท่านั้น

2. การเดินเคาะประตูบ้าน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้หาเสียงกับประชาชน ได้สัมผัสตัวตน ได้พูดคุยซักถาม และแสดงถึงความมานะ อดทน และความถี่ของการเดินพบปะประชาชนของผู้สมัครซึ่งอาจทำให้ประชาชนเห็นใจได้บ้าง จริงๆ แล้วมันอยู่ที่ความผูกพัน ความประทับใจส่วนบุคคลที่มีต่อกันมานาน หรือการที่เคยได้รับประโยชน์ ความเห็นอกเห็นใจกันหรือได้รับการช่วยเหลือกันมาก่อนมากกว่า เพราะยังงินนิสัยของคนไทยหนีไม่พ้นการอุปถัมภ์ก้ำกึ่งกัน

3. แผ่นพับ และบัตรร่ำ เป็นสิ่งที่จะย้ำเตือนความทรงจำชั่วขณะได้ และมีประโยชน์แก่ประชาชนก่อนไปลงคะแนนเลือกตั้ง อีกทั้งยังสร้างเสริมการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ ของผู้บริหารท้องถิ่นจากแผ่นพับ เพราะน่าอ่านมากกว่าจะไปค้นคว้าหาความรู้จากสื่ออื่น ๆ และประชาชนได้เห็นความสำคัญของนโยบายของสมัครแต่ละคน ว่าสิ่งที่เขาจะเข้ามาบริหารงานนั้นมีอะไรที่เอื้อประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชนบ้าง กรณีผู้อ่านที่ยังไม่ได้ตัดสินใจจะลงคะแนนให้ใคร แผ่นพับก็อาจเป็นสื่อหนึ่งที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือกคนที่เขาประทับใจก็ได้

ส่วนการหาเสียงแบบไม่เป็นทางการที่ผู้สมัครทั้ง 3 คนใช้ ก็มีลักษณะเดียวกัน คือการสร้างความสัมพันธ์ การช่วยเหลือเกื้อกูล การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน และงานส่วนตัวของประชาชนอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง มีความจริงใจให้ความร่วมมือ ปรากฏตัวให้ประชาชนเห็นบ่อย ๆ จากการสังเกตการณ์ระยะเวลาย้อนหลังไปประมาณ 10 ปี จนถึงปัจจุบันผู้วิจัยเห็นว่าผู้สมัครทั้ง 3 คน มีความแตกต่างในการปฏิบัติตัวอย่างชัดเจน สิ่งที่ได้เห็นและได้รับรู้ก็คือ ผู้สมัครหมายเลข 1 เป็นบุคคลที่ประชาชนรู้จักสนิทสนมมีความเคารพนับถือ เพราะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและงานส่วนตัวของประชาชนมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ให้ความ

ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ที่เดือดร้อนได้ทันใจ ร่วมทุกข์ ร่วมสุขกับประชาชนขณะเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ แม้จะไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือตำแหน่งทางสังคมใดๆ อีกประการหนึ่งที่เป็นจุดแข็งในการหาเสียงของผู้สมัครหมายเลข 1 ครั้งนี้ ก็คือผลงานในอดีตสมัยดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกล้วย ที่มีความเป็นรูปธรรม สามารถจับต้องได้ 2 กิจกรรม ได้แก่การริเริ่มแข่งขันเรือยาวหน้าวัดพระยาตาก ปัจจุบันกลายเป็นงานประจำปีที่ยิ่งใหญ่ของจังหวัดชัยนาท และการพัฒนาบึงสาธารณะหนองระแหงให้เป็นสถานที่พักผ่อน ออกกำลังกาย ปัจจุบันมีผู้ที่ไปใช้ประโยชน์เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นประชาชนทั้งในเขตตำบลบ้านกล้วย และเขตเทศบาลเมือง จึงทำให้ประชาชนเห็นใจในความทุ่มเท เสียสละ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้สมัครอีก 2 คน โดยเฉพาะผู้สมัครหมายเลข 2 แม้ว่าจะดำรงตำแหน่งมานาน 2 สมัยติดต่อกัน แต่ก็ได้ยื่นเสียงบ่น คำนิทนาบจากประชาชนอย่างสม่ำเสมอว่าเป็นคนไม่มีความรู้ บริหารงานไม่เป็น ถามอะไรไม่รู้เรื่อง ต้องให้ไปถามปลัด และการบริหารงานที่ผ่านมาไม่เห็นผลงานเป็นรูปธรรม ส่วนผู้สมัครหมายเลข 3 เคยดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีติดต่อมา 2 สมัย เช่นกัน เป็นผู้สมัครที่มีวิสัยทัศน์ดี ประชาชนระดับกลาง และระดับสูงให้ความสนใจ อยากจะให้ตำบลบ้านกล้วยมีความเปลี่ยนแปลง ได้ผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาบริหาร แต่ก็มีจุดอ่อนที่ไม่ค่อยรู้จัก หรือสนิทสนมกับประชาชนอย่างผู้สมัครหมายเลข 1 แต่การลงสมัครครั้งแรกก็สามารถสร้างความนิยมจากประชาชนได้มากกว่าแชมป์เก่าอย่างผู้สมัครหมายเลข 2 และอีกมุมมองหนึ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่พูดถึงก็คือการไม่สม่ำเสมอในการร่วมกิจกรรมของชุมชน และไม่เป็นกันเองกับประชาชนถ้าเปรียบเทียบกับผู้สมัครหมายเลข 1 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการที่จะเข้ามาเป็นนักการเมืองหรือผู้บริหารท้องถิ่น ปัจจัยสำคัญต้องสร้างความศรัทธา ความเชื่อมั่น ความเชื่อใจให้เกิดขึ้นกับประชาชนเสียก่อน โดยปฏิบัติตัวให้เป็นพวกเดียวกับประชาชน ทำประโยชน์ให้กับชุมชน และช่วยเหลือเกื้อกูลกับคนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในช่วงเลือกตั้งเท่านั้น ดังผลคะแนนเลือกตั้ง ตารางที่ 4.2 – 4.4

ตารางที่ 4.2 ผลคะแนนเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย 25 พฤศจิกายน 2555

เขตเลือกตั้งที่ 1

หมายเลข ผู้สมัคร	ชื่อ-สกุล	หน่วยเลือกตั้ง				รวม คะแนน	ลำดับ ที่
		1	2	3	4		
		(หมู่ 2)	(หมู่ 3)	(หมู่ 4)	(หมู่ 4)		
1	นายชัยณพงศ์ โรจน์วิบูลย์ชัย	181	295	264	159	899	1
2	นายสำเริง จินอ่ำ	121	149	56	73	399	3
3	นายณพดล สีตบุตร	155	143	180	170	648	2

ตารางที่ 4.3 ผลคะแนนเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย 25 พฤศจิกายน 2555
เขตเลือกตั้งที่ 2

หมายเลข ผู้สมัคร	ชื่อ-สกุล	หน่วยเลือกตั้ง				รวม คะแนน	ลำดับ ที่
		1	2	3	4		
		(หมู่ 1)	(หมู่ 5)	(หมู่ 6)	(หมู่ 7)		
1	นายชิษณุพงศ์ ไรจน์วิบูลย์ชัย	125	297	297	112	831	1
2	นายสำเร็จ จินอ่ำ	61	170	87	43	361	3
3	นายพนพล สีตบุตร	143	192	216	139	689	2

ตารางที่ 4.4 ผลคะแนนรวมเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลบ้านกล้วย 25 พฤศจิกายน 2555

หมายเลขผู้สมัคร	ชื่อ-สกุล	คะแนน	ลำดับที่
1	นายชิษณุพงศ์ ไรจน์วิบูลย์ชัย	1730	1
2	นายสำเร็จ จินอ่ำ	760	3
3	นายพนพล สีตบุตร	1337	2

จากการวิจัยพบว่า วิธีการหาเสียงเลือกตั้งแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการทุกรูปแบบมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการรณรงค์หาเสียงของนักการเมืองทุกระดับ แต่ผู้ที่จะชนะการเลือกตั้งได้นั้น ขึ้นอยู่ที่ฐานคะแนนเสียงที่ผู้สมัครแต่ละคนสร้างไว้ในระยะยาว จากการให้ความช่วยเหลือส่วนรวมของชุมชน และส่วนตัวของเครือข่ายฐานคะแนนเสียง เพื่อสร้างความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยเรื่อง “การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง : ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของเทศบาลนครเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2547 ของเพ็ญกมล มานะรัตน์ ว่า

“นักการเมืองที่จะชนะการเลือกตั้งได้ต้องเป็นนักการเมืองที่ประชาชนรู้จัก มีผลงาน ผู้สมัครประเภทาบฉวยแบบนักเลือกตั้งที่มุ่งหวังจะชนะด้วยการซื้อเสียงไม่สามารถทำได้”

แต่การวิจัยครั้งนี้มีความแตกต่างขัดแย้งกับข้อคิดเห็นในงานวิจัยของเพ็ญกมล มานะรัตน์ (2547) ที่ว่า

“นักการเมืองไม่สามารถซื้อเสียงในช่วงของการรณรงค์หาเสียงอย่างเป็นทางการได้ เพราะจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการสังเกตการณ์ในการหาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาตำบลบ้านกล้วย ในครั้งนี้ ได้มีการซื้อเสียงในช่วงของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ” ดังนั้นจึงถือได้ว่าการหาเสียงเลือกตั้งทุกระดับ ทุกพื้นที่ในประเทศไทย ล้วนมีการซื้อเสียงด้วยกันทั้งสิ้น เพียงแต่จะแตกต่างกันที่วิธีการ ระยะเวลา และรูปแบบการซื้อเสียงเท่านั้น